

Dialogues
de la conversation

Arabe - Kabyle

Ms. arabe

53

الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل

الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل

الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل
الشيخ الكبير في الجبل

commencé
le 2 Janv. 1861
pour l'arabe

Prier (Arabe)

1 Je vous en prie

و راسك

2e Rendez-moi ce service

اعمل لي هذه المزية

3 ne me refusez pas cette faveur

ما تبخلني به

Je vous en aurai une éternelle reconnaissance.

4 نتفكر خيرا ما هم في حالي

vous savez le proverbe : qui fait
le bien trouve le bien.

5e رالك تعرف الي يدير الخير يصيب الخير

On est de revue

6 روج تراريس يتلاقوا و الجبال ما يتلاقوا بنه

vous avez le bras long.

7

درعك طويل

L'homme généreux est l'ami de Dieu

8

الكريم حبيب الله

(Kabyle)

8

1° سيخيفيك *Sikh-fik*

2° اخڤم خفي لزيق ياق *ekh-dzeum - dze-gui - leum-zia - ya-gui*

3° ويو بخل اري *ou-you - boukh. Kheul - a-ra*

4° اخ بڤرغ الخيريك ما دامه خالحاي *adz. feth. ke-ror' - el - khi-rik - ma - dami - dzel - ha - i*

5° افليك تسنض وين تخن من الخير اخ ياف *akh - lik. tseu - nodh - oune - i - kheudz - meun - el - khi - adz - yaf - el - khi*

6° سين اثراسن اخ ملبين سين اخ ورار وتلبين واري *Sine - i - tseu - ra - seune - adz - mli - leune - Sine - i - dzou - rav - ou - tseum - li - leune - oua - ra .*

7° اغليك خاثلان *i - r' i - lik - dza - keum - lane*

8° لكريم خبيب *leuk - rim - dza - ha - viv. reub - bi .*

offrir

1 Acceptez ce présent, je vous prie
افبل هذه الحیة علی خاطر رے

2e Je vous l'offre de bon cœur.
اعطيتها لك من قلبه

3 Je suis à votre disposition
رانے ے خاطرک قاعد

4 Ma reconnaissance pour vous est éternelle.
خبرک ما ننساہ علی طول عمرے

5 Dites moi ce qui vous fait plaisir
قل ے واش من حیة الی ے تعجبک

6 Tout ce que j'ai est à vous.
الی عندی قاعد لك

1°

افيل الحاجة يا قينة على خطر ربت

aq-veul - el-ha-dja - ya-gui-ni - â-le-
kha-thou - reub-bi.(au lieu de ya-gui-ni, on peut dire : ya-gui.)

2°

افكيغاكت سق وليو

ef-ki-r'aktse - seug-ou - li-ou.

3°

افل قلخاطريك فيمغ

aq-li-geul - khath-rik - gi-mor'.

4

الخيريك ورثتوغ واري غف الطول العمريو

el-khi-rik - ourts - te-t'hou - oua-ra -
r'euf-eth - thoul - el-âm-ri-ou.

5

انبيس اشو تمسالت ايك يعچين

i-ni-yid - a-chou - ~~tsame~~ - salte -
ik - i-âje - veune

6°

اين يلان غوري اركل اينك

a-ine - il-lane - r'ou-ri - ir-koul -
i-neuk.

refuser

Je ne puis accéder à votre demande

10 ما نجرنته قبل حديثك

Cela m'est impossible

2 ما نجرنته بغير هذه المسألة

Cela n'est pas à ma disposition.

3 ما هو بنته في امرى هذا الشئ

Alors, je verrai

4 وحدا وحدا و نشوب هذا الشئ

Le moment n'est pas opportun

الوقت ما يوالمرنته هذا الشئ

Adresser - vous au général

6 قل انت هذا الشئ منك للسلطان

J'en suis peiné.

7 غاظني الحال من هذا الشئ

à l'impossible nul n'est tenu.

8 بن احمد ما ينجرنته بغير الحجة الى جوف

منه

1°

ور نجم واری از فیله امسلا ییلک

our-ne-dje-mor'-oua-ra-adz-
gov-lor'-a-mous-la-yik.

2°

ور نجم واری از خذمغ واری

ثامسالت اف

our-ne-dje-mor'-oua-ra-adz-kheudz-
mor'-oua-ra-ham-salte-a-gui.

3°

ما شے خق لامریو شے یاغ

ma-chi-dzeug-lam-ri-ou-
chi-ya-gui

4

وحدا و وحدا از زرغ شے یاغ

ouah-da-ouah-da-adz-ze-ror'-
chi-ya-gui.

5

الوفث وریوولماری شے یاغ

el-ou-ogts-our-i-vou-leume-a-ra-
chi-ya-gui.

6

اینه ثیسینے الله یاقینے غورک ایسولطان

7

یغاضیئے الحال غف الله اقیئے

i-r'a-dhi-yi-el-hal-r'euf-eche-
chi-a-gui-ni.

8

بُن ادم وریوینجم واری از تخذم
ثامسالت سنیق ثیسیسbonne-a-deume-our-ine-djeume-oua-ra-
adz-ikh-djeume-ham-salte-seun-nigue
tine-nis

1°

فيلخ زقك

gov. lor' - ze - geuk.

2°

فيلخ زقك ثيكلت اغ بركا

gov. lor' - ze - geuk - tsi - kulte - a - gui - beu - ka

3°

فيلخت زقك غف الخاطر لمحبة كرى ييخك

gov. lor' - ts - ze - geuk - r'eu - el - kha - heu -
leu - haib - ba - ga - ri - yi - dzeuk.

4

الوقت اي تبغيض

el - ouoqt - i - tseib - r'ioh.

5

ملح ايث فيلخ زقك مازال

الخريك فلي

meul - mi - its - gov. lor' - ze - geuk - ma - zal.
el - khi - rik - fel - li

6

أيين اراد ياسن سغور وحيپ

تذقت ولما تذغلخ

a - yine - a - rad - ya - seune - se - r'our -
ou - ha - viv - tsa - dzeuf - fants -
ou - lam - ma - dzadz - r'ar'

Accepter

J'accepte

1° رانے قبلت ~~منك~~ منك

J'accepte pour cette fois seulement

2°

رانے قبلت منك ~~هذه~~ المرة برك

Je l'accepte à titre d'amitié

3 قبلته منك على خاطر المحبة ^{ال} بيني وبينك

Quand vous voudrez

4

وقت ^{ال} تبغى

En acceptant, je suis votre obligé

كيف تقبله منك مازال خيرك على

~~alors, à l'avenir~~

On accepte tout ce qui vient

d'un ami, même une pierre

6

كلما يجي ~~من~~ من عند الحبيب تقبالة
والو يكون حجرة

Consentir, accorder

1 J'y consens ما عليه

De grand cœur
90 من قلبه

avec plaisir, je suis à votre disposition.
9 رانے میں خاطر آ کر ترجاک

Je suis enchanté de pouvoir vous être utile
4 رانے جو جان بالی نفع کے لئے کفہ الحیة

Nez de moi à l'occasion

من این تہستخصنے رانے واجد

J'aurais voulu vous rendre un plus grand service

6 ما خا بی انا نفع کے لئے حیة اکثر من 658

ce que j'ai fait pour vous n'est qu'un acte
de justice
هذا الی فضیلتہ کے حق

C'est un honnête homme pour réclamer ma

8 الی کھو رجل صاف و کلاما یطلب منی واجد
protection

10

٦ ايه

90

سوق وليو

Seug - ou - li - ou.

3

افله ج الخاطريك الى ورچاغ

aq-li - fel - khath - rik - ik - our - jar'.

4

افله جرحغ ايه اري اك > فضوغ
نته ياقينه

aq-li - bur - har' - i - ma - rak -

dog - dhour - chi - ya - gui - ni

5

ملم ايه تستفض افليه

وچدغ

meul - ni - i - yi - tseus - Han - gooh - aq -
li - ni - ouj - dzor'.

6

ما خا بي اك > فضوغ الحاجة اكثر
تاقينه

ma - dza - bi - ya - ak - dog - dhour' -
el - ha - dja - ak - tseus - ta - gui - ni.

7

اين ايك > فضيغت لحف

a - yine - ik - dog - dhir'ts - dzeul -
haq.

8

وين يلان > صادق اين يطلب غوري
يوچد

ouine - il - lane - dzeus - sa - dog - a - yine -
ith - lov - r'ou - ri - i - ou - jeudz.

Remercier, recevoir des remerciements

1° Je vous remercie
الله بسلامتك

2° Vous m'avez comblé de favours
عملت فيّ مزية كبيرة

3° Je n'oublierai jamais vos bontés pour moi.
عمري ما ننسا الخير اليّ ذرتة فيّ

4° Je suis confus du tracas que je vous ai causé.
راني نستحي منك من التعب اليّ تعببتك

Il n'y a pas de quoi
ما كان باس
ou bien ما ضرّ باس

5° Je suis aussi enchanté que vous.
راني فرحان كيك انتايا

6° Ne me rappelez plus ce léger service.
ما تذكر لي شئ هذه الحية هي إلا حية صغيرة

7° Je serai toujours prêt à vous obliger.
راني غير واجد في الصالحة اليّ تبغينه فيها

Vous m'avez rendu du service plus grand :
je vous ai donné un œuf et vous m'avez rendu un bœuf.

9° انت ذرتة فيّ خير كثير من هذا
انا اعطيتك حاجة وانت اعطيتني حمل

1° يسلك i-sel-ā. meuk

2° تعذلي على لمزية تامفرانت
tʰaādz-lodh-fel-li-leum-zi-ya-tʰa-mog-rante

3° قلحريو ورتتوغ الخير اثعذلي خفي
geul-am-ni-ou-our-tse-tʰour-el-khiv-
i-tʰaādz-lodh-dze-gui.

4° افلي اثخيغ زقك سق الله الاتعپ ايك
اغليغ
ag-li-etse-tʰa-hir'-ze-geuk-seug-
el-tʰa-tʰāv-ik-atse-vor'.

5° استهن
es-tʰeh-ni.

6° افلي جرخ ام كپس
ag-li-feur-har'-am-Keutche.

7° وئيد ذكر الحاجة يا في نتانت تامزيانت
ou-yid-dze-keur-el-ha-dja-ya-gui-ne-
tʰante-tʰa-meu-ziante.

8° افلين وچذغ قلحاجة ايشيخيغ
ag-li-ni-oueij-dzor'-geul-ha-dja-i-yi-
tʰeur-ridh.

9° كپس تعذلي خفي الخير اكثر قواق نك
اكيغاك تايازيط كپس ثعكيضتيه الغوم
Keutche-tʰa-ādz-lodh-dze-gui-el-
khiv-ak-tʰeur-goua-gui-neuk-
ef-ki-r'ak-tʰa-ya-zi-
tʰeuf-ki-dhi-yid-el-r'oum-Keutche

Souhath en général
quand on remercie de bienfaits reçus

1° que Dieu vous salue
الله ينجيك

2 que Dieu prolonge vos jours
الله يطول عمرك

3 que Dieu vous comble de biens & d'honneurs.
الله يبارك فيك

4 que Dieu vous donne toutes sortes de biens
الله يعطيك كل خير

5 que Dieu soit miséricordieux envers vos
parents
الله يرحم والديك

1°

اك ييج ربه

ak-yidje-reub-bi

2°

اڌ جه بڙقل ربه العريك

adz-i-dheng-goul-reub-bi-el-am-rik

3

اڌ يبارك ربه خلك

adz-i-va-reuk-reub-bi-dze-geuk

4°

اڌ اڌيفك ربه الخبير
a-dza-Ki-fenk-reub-bi-el-khir

5

اڌ یرحم ربه الوالدینیک

adz-i-r-ham-reub-bi-el-
oual-di-nik

Admiration - étonnement.

1 Que c'est beau! ما شأنا الله
Quelle beauté! سبحان الله

2 Quelle merveille! عجائب هذا الله

Je n'ai jamais rien vu de plus beau.

3 عمر ما تثبت حية خير من ذلك

C'est étonnant.

عجب هذا الله

4 Je n'en crois rien ما نأمن الله بهذا الله

Impossible

مُحال هذا الله

1

رَبِّهِ يَبَارِكُ

reub. bi- i- va. rik.

20

عَذْرَةُ الْحَيِّ يَاقُ

eudz. el- â- jeur. chi- ya- gui.

3

عَذْرَةُ زُرَيْجِ الْحَاجَةِ خَيْرِ اثَّاقِ

eudz. geul- âm- ri- ou- our- ze- ri- el- ha- dja-
Khir. otta- gui.

4

وَرْتَامَنْغِ وَارِي اسْدَقْتَنِي يَاقُ

our- tsam- nor'- es- geuche- chi- ya- gui.

5

عَذْرَةُ الْمَحَالِ يَاقُ

dzeul- mou- hal- chi- ya- gui.

Chagrin - Douleur

1 Qui avez-vous? ما لك

2 Je suis enragé راني مستغايض

3 Je suis abattu راني عاي
ā-i

4 On a mis le feu à ma maison de grans. حاروا لي النار في النواجر متاع الحب

Quel dommage! quel malheur
هذه هي ضيعة كبيرة هذه مصيبة

6 Je suis désespéré.
فطعت الياس

ne vous laissez pas aller à la douleur.
Qui vous remplacera ce que vous

avez perdu. لا تغبن نتي روحك
1 خلف لك
الضاع

1

اثنولك يوغن
a-chouk - you - r'one (quoi-toi-ayans pris)

2

افل استغاضغ
aq-li-eus- ~~the~~ tse - r'a-dhor'.

3

افل عيغ
aq-ā-yīr'.

4

عذلي تيمس ذق نورار الحب
ā-dzeul-ni-yi - tsi-meus - dzeng-nou-rar-
el-habb. (ou pour dire aussi: ā-dzeul-ni-yi d).

5

تاق اضيعة تمفرائت تاق اذ المصيبة
tsa-gui - edh-dhi-yā-a - tsa-mog-rante - tsa-gui
edz - el-mou - si-ba.

6

فضعغ لاياس
godh-ār'-la-yas.

7

ور غبن واري تاروحتيك ربي
اكد خلف ايكي اين يضاعن
our-r'eub-beune-oua-ra. tsa-rouik-tsik-
reub-bi-a-kd-i-khe-leuf-a-ine-i-dhaâne.

Contentement - joie

1 Quel bonheur!

ایذا کو سے

2 Quelle joie

ایش من جرح ایذا

3 Je suis enchanté

رانے جرحان

4 Je suis heureux

رانے مسعود

Cour m'arrive à propos.

کل مٹی جائے بے وقتہ

Je vous en félicite

حق انا و جرح بک

1 اخواقه ايذ اسعد
edz-oua-gui-a-ïdz-es-sâd.

2 اشنو زلجرح افه
a-chou-dzeul-fork'-a-gui.

3 افله جرحغ
aq-li'-for-har'.

4 افله مسعودغ
aq-li-mes-âou-dor'.

5 كل ننه يوسايبه قلو فثيس
Koul-chi-you-Ja-yîd-gaul-ou-og-tiî.

6 ولما نك جرحغ ايسك
ou-lam-ma-neuk-feur-har'-i'-
Jeuk.

Mécontentement - calerie

1 Je suis mécontent
رأى غيظان

2 Je suis furieux contre lui
رأى غضبان عليه

Ce n'est pas ainsi qu'on se comporte.

3 ما تنه هذه خذت الرجال

J'étais loin de m'attendre à une

pareille conduite.

4 انا أستخائين ما تخدم تنه هذا الخدمة
في بال

Nous n'avoy plus droit à ma
sympathie.

5 ما بغي لك ما تنه في محبة

6 Non protestation ne me ferons par
revenir.

ما نقبل تنه عذر

7 C'est honteux
ما تستحي تنه انت

8 Par tant de raisons

بركالك من الكلام

1 افلیه ~~غیض~~ استغاضع
aq-li-mi-r'i-dhor'. eus-tse-r'a-dhor'.

2 افلی غیض فلاس
aq-li-r'i-dhor'-fel-las.

3 ما به تاقینه اذ الخدمة قرقازن
ma-tchi-tsa-gui-ni-adz-el-khouz-ma-geur-ga-zeune.

4 بك غیلغ ور تخدمنی واری الخدمة یاغ
neuk-r'i-lor'-ourts-kheud-modh-oua-ra-el-khouz-ma-ya-gui.

5 وراڭ یثبفا واری اری ثرجوض اخق
المحبتاوا
our-~~ak~~ a-ki-tsa-ba-ga-oua-ra-a-ra-tsar-joudh-dzeug-leum-haib-ba-on.
on peut dire aussi: ou-ra-k-iq-gim-oua-ra etc.

6 ورفیلغ واری العذریك
our-gob-be-lor'-oua-ra-el-~~au~~dz-rik.

7 ورتشیخی واری گپین
our-tseutse setse-kidh-oua-ra-Keutche

8 برکاک سق و مسلاي
keur-kak-seug-ou-meus-lail.

Mécontentement - colère
(suite)

1° J'attends ^{pour} une autre fois

رَبِّكَ عَلَى خَطَرَةٍ أُخْرَى

Mêlez-vous de ce qui vous
regarde.

مَا تَدْخُلُ شَيْءَ رَوْحِكَ غَيْرِي
صَوَالِحُكَ

C'est un coquin - tu mérites de
mourir sous le bâton

9 أنت رجل نافس تستاهل
تدوت تحت العصا

10

اثر اليا ليك فخطرة انيضن
curr-el-va-li^k-feul-khoth-ra-mi-
thone (ou buin nioth-nine)

9

ور سىگىشتم ۋارى ايماننىڭ
قىسقىچەلىك

our - seuk - chum - oua-ra - i-na-nik -
be - khe - laf gens - soual - nik.

3

گیس ارفاز خنافص تستملض
اتمشخ سداو تخریث

Keutche - ar-gaz - Dzeun-na-gos -
 Hsue - tséh-looh - ~~at~~ a - Hsue -
 me - Hsodh - seud-da-ou - Hsue' rits.

عمر رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ

1. History - note by Mr. [unclear] & [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear]

الحق ابي في قلبه حيا في قلبه
سبحان ربك

Amitié.

1° Vous êtes mon ami

انت حبیبه

Il est mon meilleur ami

هو افضل من احبابه

Non non donner toujours accordés.

دایم متوافق انا و ایاه

Je l'aime beaucoup ; je lui

qu'il me paye de retour

4 نبخیه بزاف ران عارفه حتی هو
یبخینه

De moment qu'il vous protège,

vous pouvez compter sur moi.

من این هو بحامه علیه غیر ائکل
علی انت

1 گیس خچیپیو

Keutche - dzah - vi - vi - ou .

2 نتان یفضل غف لپیپیو

ne - tane - if - dhol - r'euf - lah - va - vi - ou .

3 کل اس نتمو افاق نک ایذس

Koul - las - netse - mou - a - faq - neuk - i - dzens .

4 ایغیخت پوهان افل سنگت ولاما
نتا یپغای

eur - r'ir'ts - vou - hane - ag - li - se - nor'ts -
ou - lam - ma - ne - tsa - iv - r'a - i

انیسیث نتا اذ تھامے بلال غیر

اتکل یلے گیس

a - mi - sits - ne - tsa - adz - i - ha - mi -
fel - lak - r'ir - etse - Keul - feul - li -
Keutche .

Conversion

1 Je ne l'aime pas
ما نبيغه نه

2 Je l'ai en horreur
نكره

3 Je le Déteste
نبيضة

4 Je ne puis le souffrir
ما نفدر نه نشووه

5 Ah! fi!

6 Il me Dégoutte
ضرنه فلبه مينه

7 Sa figure ne prévient par en sa
faveur.
الے يشوب وجهه ما ياخذ نه
بخطره هو

8 Il n'a d'égard pour personne
ما ياخذ نه بخاطر الناس

1

ورث پغیغ اری
ourts - ve - ri' - ra - ra

2

گرهخت
Kaur - har'ts.

3

بغضخت
Vour' - dhar'ts.

4

ور زمیرغ واری اث زرغ
our - ze - mir' - oua - ra - ats - ze - roz'.

6

اخ
eukh.

یضوریه ولیو زگس
i - dhou - ri - yi - ou - li - ou - ze - geus

7

وین اری یزرن و خمیس ور یتاغ
واری الخاطریس

ouine - a - ra - iz - rone - oudz - mis -
our - i - t'war' - oua - ra - el - Khath - ris.

8

ور یتاغ واری الخاطر مدن
our - i - t'war' - oua - ra - el - Kha - theur -
med - Deune.

Aversion
(suite)

Il est banni
+ رجل خشن

son contact n'est ni possible

2 ما هو غير شئ خالطه

3 Quel homme insupportable
رجل مثله me-tsoq-la (صاحب)

Grâce à Dieu / nom en
homme débarrassé

4 الحمد لله تخلصنا من

1

ارغاز تخشن

eur-gaz - iKh - cheune

2

ور وریغ زمیرغ واری ات خالطغ

our - ze - mi - zor' - oua - ra - ats - khal - thor'.

3

ارغاز خفیل

ar - gaz - deus - quil.

4

الحمد لله نستعینا بک زقس

el - ham - doul - lah - nous - Héh - na -
ze - geus

Temps

1 Quel temps fait-il aujourd'hui
ache-ta-houa اشتا هو الحال اليوم

2 Le temps est beau
الحال مليح

3 Le temps est mauvais
الحال ما سوي شي

4 Couvert مغيم me-r'i-yeume

5 froid بارع

6 Chaud حامي ha-mi

humide مريض

7 a la pluie الحال راه باغي تصب النوء

8 Il pleut النوء راه تصب

9 Il neige الثلج راه يصب

10 Il vente راه كلين الريح

11 Il tombe de la grêle تبررو راه يصب
(teb-re-rou-rak-i-sabb)

Le pluie viennent de bonne

12 heure cette année

النوء راه طاح السنة بكره

13 Il y a long-temps qu'il n'a plu
14 ذا زمان ما طاحت سنة النوء
dza-zman-ma-thahet-chi-en-rou

1 اشو ذلحال قواس اف
a-chou-dzeul-hal-gou-as-a-gui

2 الحال ذلحال
el-hal-dzeul-a-li

3 الحال خيريت
el-hal-dzi-rits.

4 الحال اذ الغيام
el-hal-eudz-el-ri-ame

5 الحال سمخ
el-hal-seum-mooh.

6 الحال سخانة
el-hal-deus-kha-na

7 الحال ينذا
el-hal-in-dza.

8 الحال ثبغا اتوت تگرست
el-hal-tseub-r'a-a-tou-vouents-
teug-reust.

9 تگرست ثكات
tsag-reusts-tseuk-kats.

10 اذ جل يكات
adz-feul-ik-kats.

11 يلا واضو
il-la-oua-dhou.

12 حور يكات
hab-rour-ik-kats.

13 تگرست ثوت اسوقواس ازيك
tsag-reust-tou-vouents-a-soug-gouas-a-zi'k.

14 ازيك ور توت تگرست
zi'k-our-tou-vouents-teug-reusts.

Temps (suite)

1 La pluie fera du bien pour
le labour

النوء مليحة للحرث

2 Le chemin sous de temps est
le chemin

الطريق فيم الغرقة

3 Si la pluie continue, nous
serons obligés de bivouaquer ici.

يا له النوء زادت تصب احنا
فعدنا هنا

4 Croyez-vous que les chevaux
et les mulets puissent se tirer
de la boue

تخس في بئك الخيل ولبغال
صار يسلكوا من الغرقة

Dites lui, je vous prie, de nous
allumer du feu, afin que nous
fassions sécher nos vêtements.

اطلبه للرب يثقه لنا النار
نحاموا كسوتنا راه مبلولة

1 تگرست ذلعال اثيرزا
tseug-reust - dzoul-a-li-its-yir-za.

2 ايرخان خفسن الغرقه (الوض)
i-veur-dzane - dzeng-seune-el-r'eur-ga
(on buri: a-loudh).

3 تگرست ثرنا ثكاث نفير خافينه
tseug-reust - tseur-na-tseuk-kats-neg-giin
dza-giin-ni.

4 اتضض قليايلك لهوايش
سلكن سق والوض
a-tse-dhoun-nodh-goul-va-tik -
lah-oua-iche-adj-seul-keune-seug-
oua-loudh.

طليث اريه اذاغ يشعل ثيمس
انسحامو لحوايچانغ يترغن
thal-vits-i-reub-bi-a-dzar'-i-châl-
tji-meus-a-neus-lah-mou-
lah-oua-ij-en-nor'-veug-keune

Scenes (Suite)

Donnez-moi une hache,
et montrez-moi où je
pourrai faire du bois
اعطيني شنفور وقرينة من اين
خشب

Quel orage
هذا هو العجاج

Je suis transi de froid
راني مبتلان بالبرد

Je suis trempé de sueur
راني مبلول بالعرق

Quelle chaleur
هذا هو الحما

Nous attendrons que la pluie
ait cessé pour continuer notre
route
انا نتنوا النوء ما تصب باش

نخدوا نزيعدوا لقدام
le-god-dame

Nous voyagerons la nuit au clair de la lune,
pour éviter la chaleur

نظروا في الليل على خاطر راه القمر
في النهار يضربنا الحما

45
1 اچکئیید اشافور سنعتیے انیسے
اراد زخمغ
ef-ki-yi-d-a-cha-gour-se-nā-tsi-yi
a-ni-si-a-rad-zeudz-mor'.

2 اخوانی ایڈ خضو
edz-oua-gui-a-i-dz-dza-dhou.

3 فشنلغ هق شق سمیخی
fouche-lor'-soug-seum-midh.

4 افلی پرتغ شق تیڈے
aq-li-veuz-gor'-soug-tsi-dzi.

5 اخوانی ایڈ الحمو
eudz-oua-gui-a-i-dz-el-ha-mou.

6 افلاغ نتارچو شکرست ورثکات
واری اگن اری نرمو غر ازات
aq-lar'-ne-tar-jou-tag-reust-
our-tauk-kats-oua-ra-ak-keune-
a-ra-neur-nou-reur-zats.

7 انخطر خق ییخی (ف) بالخاطر اتزیرے
خق واس اغ یضور الحمو
an-naukh-theur-dzeug-yi-dh-feul-
kha-theur-et-zi-ri-dzeug-oua-
ar'-i-dhou-el-ha-mou

(le ف qui précède خاطر, est une abréviation
de غف).

age, profession, demeure

1 Quel âge avez-vous

اشتا ڪون ۽ ڇوڪر
ache-ta

2 J'ai 40 ans

ڪي ۽ اربعين سنه

Je vous croyais moins âgé.

3 استغياي ڪندڪ اڃل من ڪذا الشئ

(gol-men-deuche-chi)

Votre père paraît encore jeune

4 پوءِ بيان غير صغیر

Mon frère est moins âgé que moi

خوي اصغر من انا

6 Il est plus âgé que vous

houa-ke-beur-moun-neuk
fi-leus-nine

ڪو اڪبر ۽ اڪبر السنين

Votre profession

7 اشتا ڪي ڪم ڪندڪ

8 Où demeurez-vous

ڪاين ٿي سگهن

اشكال قلعريك
1

ache-hal-geul-âm-rik.

غور اربعين سنة
2

r'ou-ri-ar-bâ-ine-se-na.

كنيغ غورك فل قواكاق
3

Keun-nir'-r'ou-reuk-goll-gou-~~est~~ a-Ka-
qui. (celui de Keun-nir', ou peut dire r'i-lor' de
la racine يغل doit dériver également Keunnir', qui ne
semploie ainsi qu'à la 1re personne)

پاپاك يتپان خامزيان
4

va-vak-itse-va-neud-dza-meu-ziane

اقما خمزيان فلي

eug-ma-dza-meu-ziane-fel-li.

نتان اق مفرن بلاك اخق السن
6
ne-tane-ague-moug-reune-fel-lak
adz-geus-seune.

اشو خالصنعك

a-chou-dzeus-se-nâk.

انيذا ترخغض
8
a-ni-dza-tsa-zeudz-r'odh.

Maladies - médecin

1 Je suis malade
راڻي مريض

2 Où souffrez - vous
واين راه الضر

3 Au ventre
في الكرش

4 Dans la articulation
في مفاصل

5 J'ai le rhume
الكحة راه جي
(Les maraichiers, au lieu de dire zaki, disent zaka)

6 J'ai la fièvre
الحمة راهي جي

7 Tout le jour elle me prend
la même fièvre
الحمة تقبضني غير في ساعة واحدة

8 Avez - vous appétit
راڻي تانگول شے شوء (choui)

1

افل خاموذين
aq-li-dza-mou-dhine

ع

انيذا ايك يضر
a-ni-dza-ik-i-dhour.

3

قوعبوض
gou-âb-boudh.

4

اق باصليو
eug-leum-fas-li-ou.

5

توسوت اخق
tsou-souts-eudz-gui

6

ثولا اخق
tsa-ou-la-eudz-gui

7

ثولا تثطبي كل اس الغير اق يوث
اتساعت
tsa-ou-la-tsa-tsoth-fi-yi-koull-av-
el-r'i-eug-i-ouents-et-saâtse.

8

افليك تثتض شويط
aq-li-k-tse-tse-tsoth-chou-ik.

(le pronom de 2e pers^e sing^r ٤, avec le mot
افل, ne prend jamais de point.)

Maladier, médecin
(suite)

1 Montrez-moi votre langue
وَرِيْنِي لِسَانَكْ

Donnez votre main que je vous
tâte le pouls

(de reconnaître
par le pouls) 2 اعطيني يدك
أعطيني

Prenez de la tiède de
chien - de lait

3 غلّ الماء متاع القزمير واشربه
(le chien-de-lait s'appelle geuz-mir)

4 Il faut oindre votre plaie
avec du beurre frais, et la bander
avec un linge propre

و تَرْبِطُهُ بِمَلَقَةٍ نَفِيَّةٍ
تَدَهْنُ جِرْحَكَ بِالزَّبْدَةِ

Depuis quand êtes vous malade?
من اين انت راك مريض

6 Si je vous avais su malade, je
devais venir vous voir plutôt

لو كان سمعت بك مريض لو كان جيت
شفتك فقام من هذا الشئ

1 سنڌيڪ السڪ
se - nā - tsī - yīd - il - sīk .

2 اڪيڪ اڄوسڪ اٿ موشڪ
ef - ki - yīd - a - pou - sīk - at - mou - soč' .

3 اتڱل امان اڙمير اسويشن
et se - r'au - li - a - mane - i - geuz - mir - es -
ou - i - tseune

4 تخوڪ اٿ هنڌن الجريڪ
سزبده تنوڪيت سملقه تنقوانت
i - Khoud - sīk (le sans points) at se - dzé'h - nodh -
el - djeur - hi'k - seuz - zeub - da - choud - dits
(choud-dits est ici suivi de l'office et est à l'impératif ; ou pour
lui aussi choud-dots) Fleurs - leuf - fa -
fa - ne - ga - ouante .

5 انيسه توضعن
a - ni - si - toudh - nodh .

6 لوکان سليغ ايسڪ زموضين
لوکان وسينغ زرينغ افيل اياق
lou - kan - sli'z' - ts - seu'k - dza - mou - dhine -
loukan - ou - si'z' - ak - ze - zor' - ag -
veul - a - ya - gui .

Maladie - médecin
(suite)

Ce ne sera rien, s'il plait

à Dieu

ما يكون بأس في هذا الله

إن شاء الله

Du repos, de la diète, et

avant peu vous serez remis.

لا تتعب نفسك لا تأكل منه

بحذركم
ba-da-ha

Votre présence m'a soulagé

حضرتك راحتي ريثقته

ha-dheur-ferk-ra-ha-ri-ya-hat-mi

1

وریتیلے واری شر غق ثمسالت

جان شالاک

our-i-tsi-li-oua-ra-cheur-
 dzeng-tseum-satte-a-gui-ane-
 chal-lah.

2

ور تعتیب اری ور تت واری

زخس اکین اتخلوض

our-tsa-tsi-b-a-ra-our-tseutse
 oua-ra-zeu^K-a-kine-a-
 tsah-lou^{dh}.

3

حطوریٹ غورے یسر تیجے

ha-thou-zi^K-rou-ri-i-sa-reuts-
 hi-yi

۱) تالسمه شرفه شرفه شرفه

۲) تالسمه شرفه

۳) تالسمه شرفه
۴) تالسمه شرفه
۵) تالسمه شرفه
۶) تالسمه شرفه
۷) تالسمه شرفه
۸) تالسمه شرفه
۹) تالسمه شرفه
۱۰) تالسمه شرفه

۱۱) تالسمه شرفه

۱۲) تالسمه شرفه

۱۳) تالسمه شرفه
۱۴) تالسمه شرفه
۱۵) تالسمه شرفه
۱۶) تالسمه شرفه
۱۷) تالسمه شرفه
۱۸) تالسمه شرفه
۱۹) تالسمه شرفه
۲۰) تالسمه شرفه

۲۱) تالسمه شرفه

۲۲) تالسمه شرفه
۲۳) تالسمه شرفه
۲۴) تالسمه شرفه
۲۵) تالسمه شرفه
۲۶) تالسمه شرفه
۲۷) تالسمه شرفه
۲۸) تالسمه شرفه
۲۹) تالسمه شرفه
۳۰) تالسمه شرفه

Saluer - s'informer de la santé

10 Bonjour
(jusqu'à midi) صباح الخير

à quoi l'on répond :

2 صباحك بخير

Bonjour (après midi)

3 مساء الخير

à quoi l'on répond :

4 مساءك بخير

Salut (jour et nuit)

سلام عليكم

à quoi l'on répond :

6 و عليكم السلام

Comment vous portez vous

7 كراك دايير

8 Bien, ران بخير

9 Il y a long-temps que je vous ai vu
هذا زمان ما شفتك منة

1 اصباح الخير
es-bah-el-khir

2 id.

3 id.

4 id.

5 id.
6 id.

7

املث ثليض

a-men ^k - tseul-li^{dh} - Le
Kabyle ajoutent زورج zou-zodh.

8

افل يخير

ag-li - ve - khir - (on ajoute, si
l'on veut زورج zou-zor').

9

خير الله وراك زريغ

^{khir}
~~khir~~ - ol-lah - ouk-ze-zir'
(khir-ol-lah est une locution Kabyle
qui signifie : il y a long-temps).

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

مجلس (مجلس)

Saluer - S'informer de
la santé (suite)

1 Vous êtes rare.

راك تعيّب ما تبارن شئ

Ma occupation ne me
permet pas guère de sortir

2 صوالحه رالم شئائينى بالزّاب
ما نفكر شئ نخرج

Comme de part votre famille

3 كيف رالم ناسك ءايرين

4 Adieu, je vous remercie
صحّة الله يخلب عليك

Présentez mes civilités à votre père

سلم على بوك من عندى

Adieu (celui qui part)

6 ابغى على خير

à quoi l'on répond :

معرضين خير

7 تلفى الخير (معرض خير)

Je vous reverrai dans quelque jours

8 نشووك على واين مات

ne - chou - feuk - âla - oua - ine - mat -

1 افليك تتغايطي ور تتبانض واري
ag - lik - tseutse - ra - vodh - our - tseutse.
ba - vodh - oua - ra.

2 اصوالجينو اظبنئي پوهان ور زميرغ واري اخ فغغ
es - sou - alah' - i - nou - et - tof - ni - yi -
nou - hane - our - ze - mi - ror' - oua - ra -
adz - fe - r'or'

3 امك اآن ايت وخام
a - meuk - el - lane - it - ou - khame.

4 صفة اخ تخلف ربي جلاک
sak. ha - adz - ikh - leuf - reub - bi - feul - lak.

5 اتسال غب پاپاک سغور
et - sal - r'euf - va - vak - se - r'ou - ri.

6 id.

بالسلامة bis - se - la - ma.

7 الك زرع ليعض قوسان
8 ak - ze - reur' - le - vadh - gous -
Jane

Saluer, s'informer de
la santé (suite)

Venez me voir de temps en
temps.

اروح شبع ساعة بس ساعة

Je n'oublierai pas

ما نسيته

ارواح از ریے ساعة غب ~~تساعت~~ تساعت |
ar-ouah - euz - ri - yi - sa - â - r'euf -
tsa - âtse.

ور تنوغ واری
our - ~~het~~ he - tsour' - oua - ra

Visite

10

Le chien aboie ; quelqu'un
veut nous voir

الكلب راه ينج واحد جاء يشوينا

Vale recevoir

9

رُح القاه
(rouh-el-gah)

Le caïd est-il visible

الفايه راه هنا

3

Oui Monsieur

4

نعم يا سيده

Annoncez-lui le commandant.

5

رُح اعلوه قل له الكماندرا راه جاء

Que je suis content de vous voir

6

كه رانه جارح من اين شقتك

Comme vous portez - vous

7

كيف راك داير

Adieu, je vous remercie

8

بخير الحمد لله

ايڏي يسيڱلاب ييؤن يوساء
اغ يزر
a-i-dzi-i-sig-laf-yi-oume-you-sad-
a-r'i-zor.

روح امليليت

rouh - eum - li - lits
(an pané : je l'ai vu : mla - lor'ts.)

الفايه مايبه خاق
el-ga-id-mat-chi-dza-gui.

ايه اسيڏي
ih-a-si-dzi.

روح اعلناس اينا س الكمانا
الكماندار اثاين يوساء
rouh - aal-nas. i-nas - el. Kou-mane-
dar. a - tra-ine - you-sad.

افله جرخ ايه لك زريخ
aq-li-beur-har'-i-mik-ze-rir'.

املك ثليض
a-meuk - tsoul-lidh.

اخير ايتليخ
eur-khir-a-el-lir'.

Visite (suite)

1 Entrez, je vous prie
مرحبا بك ادخل

2 Domestique, étends un tapis.
يا ذاك الخديم جرش زربية

3 Asseyez-vous
اقع

4 Je suis pressé
راني مضطرب

5 Je resterais très-peu
نفسي الا شوية
6 Vous prendrez bien le café
اشرب القهوة

7 Je n'ai pas souvent le
plaisir de vous voir
قليل محيا عندك

8 D'accepte
قبليت منك

9 J'étais venu hier vous voir,
mais vous venez de sortir
جيت عندك يامس و لاكني الساعة
انا جيت انا خرجت انت

مرحبا ايستاك كشمور
meur-ha-va-i-senk - Keiche-meur.

2. ایا خذیم اسو تزرپیت
a-ya - khe-dzime - es-sou - ha-zeur -

(Ola etenda ^{vits.} isa = Bai etenda es.sir' =)

3 قير qine

4 اشقلع
ents-gol-le-gor'.

از فیض ~~هو~~ شویطان
adz-gi-mor'-chou-it-hane

6. سو الغلوة
Sou-el-gha-oua.

شویب تیسینیک غوری
chou-it-ti-si-mi-neuk-rou.ri

8
gov. lor'-ze-geuk.

وسینگ غورک یضیے تسوکت
ایغق ایی و سیغ
ou - dir'd - r'ou - reuk - i - dhol - li -
tse - soui - hats - a - i - dzeug - id - ou - dir'
tseuf - r'odh - Kentche

Visite (Suite)

Effectivement, j'étais allé
chez le général pour lui
parler de votre affaire
بالصّحّ خرجت انا مشيت
عند الجنّينار على مسالتك

Elle est en bonne voie
راهي تتمشي مليج

Votre visite m'honore
تكرّمت عليّ بمجيءك
te-ker-reunte - ali-ya - be-me-djik.

1 ^uطخ افغخ نكینه روحخ
غر جئینار غب ثمالتیك
Dzeur-sah-ef-r'or'-ne-ki-ni'-rou-hor'-
r'eur-djeun-ni-nar-r'ouf-tjeun-sal-ti'k.

2 اتاین تتهو خعال
a-tsa-ine-tse-tsed-dou-
dzeul-aa-li.

3 اشكرمغ اشكرمض ایسه ایچ
وسینض
ets-keur-re-modh-i'-di-imid-
ou-fidh.

Pour prendre congé

1 Permettez-moi de vous quitter.
سأخبرك أنا نروح

2 Il fait tard
منتي الحال

3 Restez - encore un peu
زى اقد شوية

4 A peine arrivé, vous voulez
partir
كيف غير جيت بيق بغيت تروح بعد

5 Je suis pressé
راني مفلق (راني غصبان)

6 En ce cas, je ne vous retiens
pas
ما نشتك انا

7 Mon domestique ira vous accompagner
jusqu'à moitié chemin
الخبير متاعي يغدي معك حتى نصر الطريق

1 ساجيه نك از روح
sa-mah-yi-neuk-adz-rou-hor'

2 روح الحال
i-rouh el-hal

3 ارنو فيم شويطجان
er-nou-gime-chou-it-hane

4 امك ثوسيض ثيغيض اتروحض
a-menk-tou-siiz-thi-giiz-atrouhuz
a-menk-tou-si-dhod-tsou-r'idh-atse-rou-hodh-ya-gui'

5 افل اثفلغ
aq-li-eutse-gol-lo-gor'

6 واء تطبع واري
ouk-tseuth-for'-oua-ra.

7 اخذيمينو از يڭو ييڭاڭ
الا ما خزن قوپريڭ
akh-dzi-mi-nou-adz-id-dou-yi-dzeuk-a-lain-ma-dzaz-goune-gouv-ridz.

Pour prendre congé (Suite)

Inutile, je vous remercie

ما يستحق شئ مني

Acceptez au moins une mule

vous me la renverrez demain

افبل واحد البغل و زهوة ل غدا

1 وریستخف واری یسلاک
 our - ist - hagg - oua - ra - i - sel - le -
 meuk

2 افیل اسرذون اریشید ازگا
 eg - veul - a - sur - dzoune - cur - yi -
 +sid - a - zek - ka

Le Coucher

1 Il est tard, il est temps d'aller
de coucher

الليل (لَيْل) ما بقي غير حق الرقاء

2 Vous êtes fatigué, je vais vous
faire préparer un lit
راك عاي نصنع لك مطرح
جاين ترقد

(au lieu de dire : fa-ine-teur-geud, on dit
mieux : fa-teur-geud).

3 Voici une lumière
ها هي إضاءة

4 Je vous prie de me faire réveiller demain
à la pointe du jour par votre domestique
نطلبك قل لخدمك ينوخذني غدا
صباح بكره
ne-thol-beuk-goul-le-khe-di-menk
i-nou-vouedh-ni-ré-da-Isah-be-kri.

5 Je n'oublierai pas
ما ننسا نه
6 Bonne nuit
ليلة مليحة

7 Merci
شكراً

8 à demain
غدا، إن شاء الله

1 ایضی بروح وریفیم بخلاف ایضی
idh - i. rouh - our - i - gime - be - khaf -
i - dos.

2 افلیک تعییض اذاک عذلخ
المطرح ای غب اری تگنضی
ag - li'k - tva - yidh - a - dzak - a - dz - lor' -
el - moth - rah - a - i - reuf - a - ra - tseug -
= nodh.

3 اغ تشمعت
akh - tra - che - mats.

4 اک طلینغ ایناس ای وختیمیک
ایک یسکر ازگا زیک
a k - thol - vor' - i - nas - i - ou - khe - dzi -
mik - a - yid - i - hear - a - zenk - ka -
zik.

5 ورتتوغ واری
our - tse' - tour' - oua - ra .
6 ایضی ائخ خلخال
idh - a - gui - dzel - aa - li

7 sah - ha صحیح

8 ازگا ان شنا الله
a - zenk - ka - in - chal - lah

Le lever

1 Vous êtes déjà levé

یا زُحْتُ > رُفْتُ بَعْدَ

ya-nouth-drou-ogt-bad.

2 Vous êtes ~~malade~~ matinal

بَكْرَتِ یا
bek-keurt-ya.

3 Avez-vous bien dormi

یا > را رُفْتُ مَلِیْح
ya-dra-re-geut mliah

Très bien

4

مَلِیْح بِالزَّاجِ

Par tout

ما رُفْتُ شَیْ

J'ai été agité toute la nuit

لَیْلَةٍ کَامِلَةٍ رَانِ نَتَقَلَّبُ ما رُفْتُ شَیْ
lila-kam-la-ra-ni-net-geut-leub-
ma-regent-chi

1 | تگرَضْ ثورا
tseuk. ke-nodh-tou-ra.

2 | اتيگرَضْ
etj-veuk-ke-nodh.

3 | يا ذرا ثقنضْ ايضضْ خالعال
ya-dra-tseug-nodh-i-dhos-dzeul.
aa-li.

4 | خالعال نزه
dzeul-aa-li-nez-zah.

5 | ورقيغ وارى
our-gui-nor'-oua-ra.

6 | ايضْ ارثْ لك اتنفلايغ ور
قيغ وارى

idh-ir-koul-neuk-eutse-nog-
la-vor'-our-gui-nor'-oua-ra

Carillette d'homme - harnachement
d'un cheval

1 Je vais m'habiller

روفت نلبس

Mon vêtement sont-ils prêts

2 كسوته رافى واجدة

Apportez mon burnous

3 جب لے برنوبے

J'oubliais mon épéron

4 رانے نسیت تنابیرے

Le cheval est-il sellé

الحوء راه مسرج

Il a bu et mangé de l'orge

شرب و کلا زرع

Vous pouvez le faire marcher

7 شئیہ روفت

1 ثورا اخ لسڻ
tʰou-ra - a - dzoul - sor'.

2 لخواچيو وچڙن
lati - oua - i - ji - ou - ouj - dzeme

3 اويڻيد ٿيرنوسڻيو
a - oui - yîd - tʰa - vour - nous - tʰi - ou.

4 افل توغ ڏناپيريو
aq - li - tʰour' - cha - vi - ri - ou.

5 اعوڙيو ماپي يسڙج
a - âou - dzi - ou - mat - chi - i - seur - rendj.

6 يسوا يعلب ٿيمزين
i - oua - i - â - leuf - tʰim - zine

7 (جيس) ثورا
rouh - ieus - tʰou - ra
(m. a. m. : va - avec lui maintenant)

Repar

1 Vous serez bien averti de nous servir
à manger; nous donner à jeun

تعمل مزية تعطينا ناكلوا رانا
جيعانين

2 Le repas va être servi
المعاش (وقت يوجـ

3 J'en ai appétit
رانه جيعان

4 Ne faites rien d'extraordinaire
ما تدبر حتى حية مفلة

5 Vous êtes mon hôte, laissez-moi faire
انت ضيف خليني تدبر كى نبغى

6 asseyez-vous
افعد

7 Servez-vous
مد يدك تاكل

8 Ce rôti est excellent
هذا الشئ مليح بالزاف

9 Ce Kouskous est fameux
هذا الطعام مليح بالزاف

1 اعزل لمزية اغ تفكض اتپس
افلاغ تلوز
aâ-dzeul-leum-zi-a-ar'-tseuf-kodh-
an-neutche-ag-lar'-nel-louz-

2 سکسو ثورا اء یوچغ
seuk-sou-hou-ra-adz-i-ou-jeudz.

3 افله لوزغ
aq-li-lou-zor'

4 ور عجل ولاما ثمسالت ثفلو
our-âd-deul-ou-lam-ma-ham-salte-
+seu-gol-log.

ثپس خینپقیو اجئی از عخلغ
اگن اپغیغ
Keutche-dzi-naw-gui-ou-eu-dji-yi-adz-
âdz-lor'-ak-Keune-eu-r'iz'.

6 qime فیم

7 موع ابوسیلک اپیخ
moud-a-fou-dik-at-chodh.

8 اسگنب اقه خالعال نزه
a-souk-nauf-a-gui-dzeul-aâ-li-
nez-zah.

9 سکسو یاقه خالعال نزه
seuk-sou-ya-gui-dzeul-aâ-li-
nez-zah.

Repear (suite)

1 Je n'ai jamais rien mangé
de meilleur
عمرى ما كليت ما خير من هذا

2 Vous nous servez trop de mets
كثرت لنا المأكلة بالزاف

3 mangez ; voici du pain
كل هاهنا الكسرة هاهنا
Koul - kaha - el - Kous - ra - ha - iya.

4 J'ai fini
بركانى الحمد لله

5 une tasse de café ne vous
fera pas de mal
واحد البنجال متاع القهوة ما يضرش

6 Merci
شكراً

38
1 قلہریو ور پیغ اما خیر قواڻ
geul - am - ri - ou - our - tchi 2' - a - ma - khi 2 -
gou - a - gu.

2 تشوقش ضاغ ثوبیت پوهان
tse - joug - tsoth - dhar'd - tout - chit -
nou - hane

3 ایس اشی وغرو
eutche - a - ta - our' - rourne.

4 برکایہ الحمد للہ
beur - ka - yi - el - ham - doul - lah.

یئون و جنجال الفوة وغ
یتظورو واری
yi - oucune - ou - feun - jal - el - gah -
oua - our' - ite - dhou - oua - oua - ra.

6 جاکا
jah - ka

Café

41

1 Allons au café

آيا نغدوا للقهوة

Cafetier ; Veuillez passer

2 فهاجى اعطينا زوج فناجيل قهوة

Armez vous le café sucré

3 تبغى القهوة بالسكر

Se l'aime mouze

نبغينا موز

4 Se l'aime amer

نبغينا مرّة

6 Il est burlant

راه حامية بالزّاب

7 J'ai ma pipe, et j'ai oublié

mon tabac

راه عنود سببى ولاكنى نسيت الاخان

8 Voici du tabac

هالك واخان

9 gardez du feu

يا خديم اعطينا العجبة

10 Voulez-vous prendre une autre tasse

تبغى تشرب فناجيل واحد اخر

11 Je vous remercie

شكرا

12 Sortons

آيا نخرجوا

1 ايا انروح غلفوة
a-ya-an-rouh - r'eul-gah-oua

2 افهواچه افكافه سين
اينجالن ففوة
a-gah-oua-dji - ef-Kar'd - sine -
i-feun-dja - leue - gah-oua

3 ثيغيض الففوة سين
tsaur-r'idh-el-gah-oua - seut-south-
keur

4 ايغيت الموز
aur-r'itse-dzel-mouez

5 ايغيت تير زاقوت
aur-r'itse-tsa-meur-za-gout

6 اتاين ثما نرمان
a-tsa-ine-tsa-ma-nez-zahne

7 غور اسبي اتوغ الدخان
r'ou-ri-a-deub-di-e-tsour'-ed-dou-khane
هالك دخان

8 hakh-dou-khane

9 ايا خبير افكافه العافية
a-ya-khe-dzime-ef-Kar'd-el-aa-fia

10 ثيغيض اتسوخ اينجال نيظنين
tsaur-r'ich-at-soudh-a-feun-jal-nidh-
mine

11 sah-ha

12 ايا انبع
a-ya-a-ne-for'

Preliminaires de voyage

1 Avez vous de l'orge et de la paille
pour le cheval et le mulet.

عندك زرع وتبن للخيول وللبعال

2 Nous avons tout ce qui est nécessaire.
عندنا قاع ما يطح بنا

Quel est le chemin le plus court
pour aller à Sou-el-Rozlane.

3 وما هي الطريق القصيرة إلى تدينا
لسور الخزلان

Le chemin de traverse est
impraticable à cause de la boue.

4 طريق القاطعة راهي خاسرة بالغرقة

Alors, nous prendrons le grand
chemin

هناك أنا نأخذوا الطريق الكبيرة

6 Le chemin est-il sûr

الطريق ما فيها خوف

La route est-elle belle

7 الطريق مليحة

Y a-t-il des rivières

8 كان نته ويدان في الطريق

غورك تيمزين اذواليمر، ايبهوخيون
، ايسرخيان

r'ou-rauk. Him-zine - eedz-oua. lime - i-yi-ā-ou-
dzi'-ouene - i-seur. dzi-yane. (ou dzi-seur-
dzi-yane)

غونخ، ارکل اری بطحان، ايبسينخ
r'our-nor'-ir. Kouk - a-ra-i-seul-hane - yi-
nor'.

انوی ايريد يه يفضعن يتاوي
غر سور الغزلان
an-oua. av. ridz - iq - dhane - i-tsa-ou' -
r'eur - seur - el. r'ouz-lane.

ايريد يفضعن تخسر سوالوض
، ايا انخ ايريد امفران
av. ridz. iq - dhane - i'kh-seur. sou-a-loudh.
i-ya - an. nor' - av. ridz - a-mog-rane.

ايريد ولاش خفس الخوف
av. ridh. ou-lache - dzungs - el. Kpuf.

ايريد خالعال
av. ridz - dzoul - aā-li.

، الا ثرا، اساقين قوپيريد
il. la. Ke-ra-i-saf-feune. gour. ridz.

Preliminaires de voyage (suite)

1 Pour-on le traverser sans danger
نقدر نفتح الوبدان بلا خوف

2 Trouverons nous de fontaines
نصيبوا العيون متاع الماء في الطريق

Et de puits
و الحسيان كائين

3 L'eau est elle douce ou salumatre
4 يا حلاوت الماء حلو ولا شلوخ

5 y a-t-il de douars sur notre
passage

كائين الدواوير في طريقنا

6 A dressy-vous aux chefs de douars
d'une part ; il - vous donneront
l'hospitalité et tout le renseignements
desirables

افسد كبار الدواوير من عندي انا
يفبلوك و تخبروك علائش ما تنال

Si vous pouvez nous faire accompagner
par q. q. ~~de voyageurs~~ jusqu'au premier douar,
nous vous serons reconnaissants

7 لو كان تعطينا واحد من خدمك يوصلنا
للدوار الاول خيرك رانا ما ننسوه بشه

1 زمرغ اذ عديغ اساقين زغير الخوب
zeum-rur'-adz-ad-dir'-i'-saf-feune-bi-r'ir-
el-khouf.

2 اذاب لعيون قوامان حق وپريغ
an-naf-lâ-youne-gou-a-mane-dzueg-
ouv-rîdz.

3 االپيار آلان
il-vi-ar-el-lane

4 باجرا امان اذ الحلو انغ شلوفيت
ya-dra-a-mane-edz-lah'-lou-an-nor'-
che-lou-gits.

5 آتان احوارن ااق وپريغ انغ
el-lane-i'-doua-reune-eug-ouv-rîdz-
en-nor'.

6 اك فيلن اك خبرن آيين ايغب تئسالي
ak-eug-seudz-i'-mog-ra-neune-i'-dou-a-
reune-se-r'ou-ri'-ak-gou-leune-ak-
kheub-reune-a-yîne-a-i'-r'euf-
fscute-sa-lodh.

7 امر اذ اغ تئسالي يسيوؤض غكوار امزوارو
الخيريك ورت ننتو واري
a-meur-a-dzar'-teuf-kodh-yî-oueune-
adzar'-i'-si-vouodh-r'ou-douar-
a-meuz-oua-rou-el-khi-rîk-
ouv-feune-tse-tsou-oua-ra.

Preliminaires de voyage
(suite)

1 Mon voisin vous accompagnera

جارے یرافقک

Pour-on compter sur lui

2 radjel mi-tdag (جل میثاق)

Comme sur moi

3 Ki-fi-a-na کیے انا

Adieu savez le proverbe

4 الرجیف قبل الطریق

Don voyage

طریق سلامة

Merci

6 الله یستلک

Au revoir

7 رے یلفے بیناتنا خطرة اخرى

reb.bi - i-leug - qui - binat-na - Khot-ra
o-khe-na.

1 الجاريو الك يرافق
d-~~dz~~ dja-ri-ou-ak-i-ra-fog.

2 ارغاز ذلميشاف
er-gaz-dzel-mi-tsaq.

3 امك امن نك
am-neuk.

4 ارفيف افيل قويري
ar-ar-fiq-aq-vaul-gouu-ridz.

5 ايري ذلعافية
av-ridz-dzul-a-fi'a.

6 الله يسله
allah-i-saul-le-muk.

7 اذاغ يلفي ربه شيكلت نيزن
a-dzar-i-leug-gi-raub-bi-
t-si-Keulte-mi-dhone

Voyage

1 Vou faire route avec nous
راك خاطر ~~لك~~

2 Oui. Monsieur
نعم يا سيدي

La société fait trouver le
chemin moins long.

3 الجماعة تصيب الطريق قصيرة
ou ally - vous

4 واين راك ماشي

Croyez - vous que nous arriverions
aujourd'hui

تضيق في برك نوصلوا اليوم

Nous serions obligés de coucher
en route

6 لازم نباتوا في الطريق

Nous arriverons demain

نوصلوا غدا (re-da)

Ce pays est beau.

هذه البلاد طيبة

1 افليك اتخطرض ييذنخ
aq-lik-atse-kheutk-roth-yidz-nor'

2 انهر اسيذو
an-ame-a-si-dzi.

3 الجماعة اتافض ايريز امزيان
el-dje-na-a-a-tva-fodh-av-riz-a-meuz-
yane.

4 انيذا اري ثروحي
ami-dza-a-ra-tse-rou-hodh.

5 ثضونم ثليليك اناوض اس اڤ
tse-dhou-nodh-geul-va-lik-an-na-
vodh-a-a-gui.

6 لازر انفس خق وپريخ
la-zeum-an-neuns-dzeug-ouv-riz.

7 اناوض ازكا
an-na-vodh-a-zeuk-ka

8 ثهورث اڤ خالعال
tse-mourts-a-gui-dzeul-a-li

Voyage (suite)

1 Le chemin est rocailloux

الطريق فيها الحجارة

~~Le arabe de ce pays~~

2 Si votre monture vous

incommode prenez la mienne.

يا هي زاييلتك تضررك اركب على زاييلتي

ya-hijor

Quel est ce douar

3

متاع من هو هذا الدوار

Si nous y allons pour nous
reposer et faire boire nos chevaux.

4

آيا نغزو لهذا الدوار نرتحوا
و نوزعوا زوايلنا

5 Passez-Devant : le chemin

est étroit

تمشي فقام الطريق ضيقة

6 Nous voilà arrivés

رانا خلطنا (ra-na. khe-loth-na)

Descendez انزل

7

Je tiens votre cheval

راني نشاء لك عودك

8

merci صيغة

9

1 اپریخ اذقس اذغاغن
av. r'odz - eodz - gous - i'odz - r'a - r'eune

2 اسرغونیک یضورتیک ارکپ
جو سرغونیو
a - seur - dzou - nik - i - dhour - rik - er -
keur - fou - seur - dzou - ni - ou .

3 ویت یلان وحوار اقی
ouiti - i - lane - ou - dou - ar - a - gui .

4 ایا انعدی غوحوار اقی انیرثیح
انسو لهوایش انخ
a - ya - an - a'd - di - r'ou - dou - ar - a - gui - an -
ni - tsih - ad - nes - dou - lah - oua - i'che -
en - nor' .

5 احو ازانی اپریخ خاضیفان
ed - dou - ez - za - ts'i - av. r'odz - dza - dhi -
gane .

6 اغلاغ نقوض
aq - lar' - neug - gouodh .
e - reus . ارس

7 8 افلی اطیغاک اعوغيویک
aq - li - eth - fe - r'ak - a - aou -
dzi - ouik .

9 سحی sah - ha .

Demander, affirmer, nier

1 | *ayez l'air de m'amener*
mon cheval

اعمل مزية في جيت لي عود

2 | *Prenez-moi votre couteau*
سليني خنميك

3 | *Envoyez le chercher*
ارسل احد يجيبه

4 | *Comment cela s'appelle-t-il*
هذا و اسمه

5 | *Je vous affirme que c'est la vérité*
ران نقول لك بالي هذا الشئ حق

6 | *Oui, c'est vrai*
بالص

7 | *Je n'en crois rien*
ما نامن نتي

8 | *Vous avez tort*
ما عندك حق

9 | *Il n'est pas capable d'une pareille action*
ما هو نتي رجل يجل هذا الشئ

10 | *C'est un conte*
هذا الشئ كذب

11 | *Vous plaisantez*
راك جوفت علي

1 اعزل لمزية خف اوئيذ اعوغيويو
aā-dzeul. leum-zi-a-dze-gui-a-ou-yiō-
a-āou-dzi-ou-ou.

2 ارضليذ ثنويثيك
eur. dhe-li-yiō-ta-je-noui-
tsik.

3 شفع احد اثيد ياو
chung-gā-ahō-a-tsiō-ya-oui.

4 واغ اسيس
oua-gui-is-mis.

5 افلي اتيغاك الشث ياغ خلف
aq-li-eur-mi-r'ak-euche-chi-
ya-gui-dzeul-hag.

6 دزس-ساك
dzus-sak.

7 ور تامنغ واري
our-tam-nor'-oua-ra.

8 ور تسعيني الحف
our-tse-sā-iōh-el-hag.

9 ما يي خارقاز اخ يعزل شث ياغ
nat-chi-dzar-gaz-adz-i-ā-dzeul.
chi-ya-gui

10 شث ياغ اخ لكذب
chi-ya-gui-eiōz-leuk-dzeul.

11 تسخيرض
tsus-meus-khi-rōdh-feul-li

aller - venir

1 ou allez vous
واين راک مانتے

2 Je vais à alger
رانے مانتے للجزاير

3 D'où venez-vous
من اين جيت

4 Je viens de Mascara.
رانے جاي من مسکر

5 y a-t-il long temps qu'il est allé à alger.
ہا زمان ملے مانتے للجزاير

6 Voilà deux jours qu'il est venu
ہو یومین ملے راہ جاء

7 Je ne peux plus marcher
ما نچھ مانتے نتھنتی

8 Arrêtons-nous un instant
ایا کجسوا نتھنتی

1 انیذا اری ثرو حنی
a-mi'-dza-a-ra-tse-rou-hödh.

2 افل اذ روح غلن زایر
aq-li'-adz-rou-hor'-réul-leuz-
dza-ir. (par élision on dir :
aq-ladz-rou-hor').

3 انیسے ایتو سیخی
a-mi'-si-i-tou-tidh.

4 افل وسیغ اسق مسجر
aq-tou-sir'd-eus-gue-
mā-t-keur.

5 زیگ سق یمه ااق روح غلن زایر
zik-seug-mi-igue-rouh-réul-
leuz-dza-ir.

6 یومین سق یمه ااق یوسا
you-mé-ine-seug-mi-id-you-sa.

7 ور زمیزغ واری اذ اچو غ
our-ze-mi-ror'-oua-ra-adz-
ed-dour'.

8 ایا انقیم سویط
a-ya-an-gime-chou-i-thah.

Savoir, connaître

1 Je desire savoir si un tel est
allé à Alger

ماذا بي نستخبر كان فلان مشى للجزائر

2 Il viendra dans un instant
تجى بالسيانية

3 Le connaissez-vous
تعرفوه

4 Je ne le connais pas
ما نعرفه شئ

Cependant on vous a vu souvent
avec lui.

كيف ذا زمان بالي رالك انت ويايه
)

5 Je ne sais rien de cela
ما زان نعرف شئ في هذا الشئ

6 Je ne m'en souviens pas
ما تفكرت شئ

7 Quel est cet homme
اش كون هو هذا الرجل

8 A quoi cela sert il
لاش يطلع هو

9 Qui est ce que cela veut dire
و اش من معنى هذا الشئ

10

1 ما خا بي ائى خىرغ لبلان ما يروح
a-dzeus-he-kheub

2 ma-dza-lai-ya-adz-kheub-ror'-le-
fla-mi-ma-i-rouh-zéul-leug-
dza-i'z.

3 اياس سو واحدا واحدا
ad-yas-ouah-da. ouah-da.

4 ورت تىينغ وارى
tsous-nod noth.

5 اورت تىينغ وارى
ourts-tsa-si-nor'-oua-ra.

6 امك زيك تىين ايس
a-neuk-zik-kentche-i-deus.

7 ورسينغ انتا قىتنه ياق
our-si-nor'-a-cheum-ma-geuche-
chi'-ya-gui.

8 نك وىجىرغ وارى
neuk-ou-fek-ke-ror'-oua-ra.

9 وىت يلان ارغازاق
ouits-i-lane-ar-gaz-a-gui.

10 اشو اري تىخلى ييس
a-chou-a-ra-tsadz-lodh-
yeus

اشو خالمعنى نى ياق
a-chou-dzeul-ma-na-chi'-
ya-gui.

Promenade

1 Le temps est magnifique pour la promenade

الحال راه مليح للتخواس

voulez vous venir vous promener

2 lia ليا بغيت نعدوا نخوسوا

Nous irons chez l'aga

نعدوا عند الـأغا

3 Autrement, j'ai e lui parler

حتى انا راز باغي نذكر معه

Voilà long temps que nous marchons

بالزآب بالي رانا نتمشوا

Si nous nous reposions un instant

6 أيا نعدوا نعدوا سوية نريخوا

Volontiers je vais fumer une pipe

7 ما عليه نشرب واحد السبيس

Il est temps de rentrer: la nuit

8 طاح الليل أيا نولوا

2

3

21

6

7

8

عبدالله بن محمد بن عبد الله

Heure

Les arabes en Babylonie n'ont pas les
villes occupées par les Européens car... ont dans
seul l'usage du moment et du horloger.

1 Quelle heure est il
جاش راقى الساعة

2 Il est une heure
راقى في الواحد - في الزوج etc
ثلاثة , اربعة - خمسة - ستة - سبعة
ثمانية - تسعة - عشرة - احدى عشر

3 Il est midi
راقى الثناش

4 Il est minuit
راه الحال في نحر الليل

5 Il est une heure moins un quart
راقى الواحد غير ربع
Il est deux heures et demie
6 راقى في الزوج ونحر

7 Il est trois heures moins un quart
راقى في الثلاثة غير ربع

1

اشنوت ساعة
a - choutse - sa - â.

2

اتارين قيبوت

a - tsa - ine - gui - ouents.

deux heures

gens-nats.

trois heures

gents-la-tse.

quatre heures

geur-ba-â.

cinq heures

geu-kheum-sa

six heures

gens-se-tsa.

sept heures

gens-so-ba-â.

huit heures

gents-ma-nia.

neuf heures

gent-te-sa-â.

dix heures

geul-âche-ra.

onze heures

gah-dache.

3

Il en midi —

اتارين قشناش

a - tsa - ine - gents-nache.

4

اييخي خق وزقن

īdh-dzeng-ouz-geune.

5

اتارين الواحدى غير ربع

a - tsa - ine - el-ouah-da-r'ir-re-bâ.

6

اتارين زوج ونس

a - tsa - ine - zouje-ou-nous.

7

اتارين ثلاثة غير ربع

a - tsa - ine - tse-la-tsa-r'ir-rebâ.

heure
(suite)

1 Il est quatre heures cinq
راهي في الرابعة وخمسة دقائق

9 Quatre heures vingt
الرابعة وثلاث

9 Votre montre retarde
ساعتك ثفيلة

4 Votre montre avance
ساعتك زهيرة

Le indigènes divisent la
durée de vingt quatre heures
ainsi qu'il suit :

Depuis une heure après midi jusqu'à
3 heures الظهر

Depuis trois heures jusqu'au moment
où le soleil commence à se coucher
المغرب

1

اتنين قربة و خمسة ع قابف
a-ta-ine-geur-ba-a-ou-kheums-
de-qa-ig.

2

اتنين قربة و ثلث
a-ta-ine-geur-re-ba-a-ou-toulte.

3

ساعك تمازايت
Ja-ak - ta-ma-za-its.

4

ساعك تخفايت
Ja-ak - ta-kh-fafts.

5

et-thour.

6

el-a-sor.

Heure

durée

Depuis ce dernier moment jusqu'au
coucher du soleil

1 الشمس

Depuis le coucher du soleil jusqu'à
la lune

2 القمر

à partir de la lune jusqu'à
la nuit

3 الليل el-â-ï-cha

Depuis l'âïcha jusqu'à
minuit

4 الليل

minuit الليل

5 الليل après la minuit jusqu'à l'aurore
الليل el-me-sab-bar.

6 البحر L'aurore

7 البحر Depuis le lever du soleil
8 jusqu'au moment où il est
l'horizon

البحر

- 1 لا تشية lâ-chi-ya
- 2 المغرب el-mor'-reub
- 3 العيشة el-â-i'-cha.
- 4 ايش Tdh.
- 5 ازغن قيشى
az-geune-quidh.
- 6 par compris
- 7 لى leuf-jeur.
- 8 اصباح os-vah.

(heure)
Toute

matinée avancée

الظهر

9 midi

après midi jusqu'au moment

où le soleil se loigne de

l'horizon

الزوال

1 eudh-ha. اضحى

2 el-â-lam. العلامة

3 ez-za-oual. الزاوال

Lettre - Dépêche

1
apportez-moi une plume,
de l'encre et du papier

ا
و جب لي قلم و حواية
و كاغذ

2
Je n'ai que le temps
d'écrire ma lettre, le
courrier va partir

ما عندي غير الوقت باش نكتب
برات على خاطر الكور باغي يروح

3
Va porter cette lettre à la poste
اڏي هه البراة للخزنة متاع البراوات

4
Affranchis-la
خلص و حفا

5
Envoyez-moi votre lettre d'Alger
وصلوك شه براوات من جزاير

6
Je n'en ai pas reçu
ما جاو شه

1

اوئييد لفلام اتذوات ذلكافض
a-ou-yi^u-log-lam-etse Douatse
dz^uel-ka-r'odh.

2

غور ييؤن الوقت اذ كشيخ
ثايراتيؤ غف الناظر الكور
اخير 7
r'ou-ri-yi^u-oucume-el-ouogte-adz.
Kent^u-vor'-t^usa-vra-t^usi-ou-r'euf-el
kha-thu^u-el-kou-ri-yi^ub-r'a-adz-
i-rouh.

3

اوع ثايرات ااق غلخنة اثبراثين
a-oui-t^usa-vratse-a-gui-r'eul-khuz-na.
et-te-bra-t^usine.

4

خلي الحفيس
Khut-l^uos-el-hag-gi^u.

5

اقوضنتك ثبراثين شق لزخاير
a-gou-dhone-teuk-t^use-bra-t^usine-
seug-luz-da-ir.

6

وسينت واري
ou-dou-sinte-oua-ra.

Lettre - Dépêche

Le courrier sera probablement
en retard

يمكن الكورء هو خير

Quand vous écrirez à
l'aga, dites lui bien de
chaser de ma part

من اين تكتب للآغا وصله
سلام من عندى

1 اذیل الکوری یوخر
aɔz-ile-el-kou-ri-i-oukh-kheun

2 امة تگتپخی ایلانغا
سیوضاس اسلام سغورے
eum-ti-tse-kents-vodh-i-la-r'a-
si-ou-dhad-es-lam-se-r'ou-ri.

Arnas - échange Commerce

1 Combien voulez vous
de votre cheval
شکل تبخے ۶ عودک

2 J'en veux 40 dours
نبخے فیہ اربعین عودک

3 C'est trop cher
غالی بالزاف

4 Quel âge a-t-il
و اشنتا یکون ۶ سنہ

5 Trotte il bien
تخر شے ملیج

6 galoppe-t-il bien
یڈن شے ملیج

7 est-il ombrageux
تخایل ۶ شے خواف

8 a-t-il de défauts
فیہ شے عیب

1 اشكال تبغيض ذق عوغيويك
ache-hal-tsub-r'ioh-ozeng-â-ou-
dzi-ouik.

2 ابغيغ اخقس اربعين دور
eub-r'ir'-eudz-gens-ar-bâ-ine-
dou-ro.

3 غلاي پوهان
r'e-lail-vou-hane.

4 اشكال قلجريس
ache-hal-geul-âm-ris.

5 يتخز اثرا نره
i'tse-kheuz-ek-ra-neuz-zah.

6 يتراجع اثرا نره
i'tse-ra-bâ-ek-ra-neuz-zah.

7 يتخايل ثرا
i'tse-kha-yal-ke-ra.

8 يلا ثرا اخقس العيب
il-la-ke-ra-eudz-gens-el-
â-ir.

Achar - échange
Commerce

1 Il va comme on veut;
~~il est parfait~~
يتمشي كيتبت

2 Je vous en donne 30 Douras
نعطيك فيه ثلاثين دور

3 J'accepte
نقبل

4 J'ai un échange :
je prends votre cheval contre
cinq piéces de ^{cotonnade} ~~calicot~~.
ايا نبذلوا نذ 5 منك عودك
ونعطيك خمسة مقاطع متاع الكتان

5 Bien ; mais ajoutez cinq
Douras.
رانه فبليت لكن زعني خمسة دور

6 Le marché est conclu
قضينا البيعة

1

شڭو اگن ثبغيس
i - tseu-dou - ak - keume - tseu-b-r'ih.

2

اڭ فڭخ اڭقس ثلاثين دور
ak - fe - keur' - dze - geus - tse - la - tse
dou-ro.

3

اڭ فيلخ
adz - gov - lor'.

4

ايا انميبذال اڭاويغ زڭاعوزيويڭ
اڭاڭ فڭخ خسة لمقاطع الكتان
a - ya - an - mib - dzal - adz - a - ouir' -
ze - geuk - a - aou - dzi - ouik - a - dzak -
ef - kor' - kheum - sa - leum - ga -
tha - el - ke - tane.

5

افلين فيلخ لكن ازوييڭ خسة دور
aq - li - ni - geur - lor' - la - kinè -
ar - nou - yid - kheum - sa - dou - ro.

6

انغيس البيج
an - fodh - el - vi - a -

A char - échange
commerce

Quel commerce fait
on dans ce pays.

واثن من تسباب يكون في هذا البلاد
tes-bab

Avez-vous de l'huile, de
la cire, du peaux, de
la laine, du céréales.

عندكم الزيت و شمع
والجلود و الصوف و الحن

Nous avons toute ce
production
كامل هذا الشيء عندنا

Dites moi où je pourrais
écouler mes marchandises
contre argent ou par moyen
d'échange

قل لي و اين نبيع السلعة متاعي
بذراهم ولا نبذلها

1 ائشو نسيپ يلان قتمورت اڭ
a - chon - neus - vev - il - lane - gent - mourts -
a - qui .

2 يلا غورون الزيت ~~خت~~ شمع
خ ينگولمان تظوط خ لب
il - la - i'our - oueune - ez - zitt - dzouche -
nia - dzi - goul - mane - tsa - dhouth -
dzoul - habb .

3 ار كل شئ اڭ غور بن
ir - Koul - chi - a - qui - i'our - nor' .

4 اينيبي انيڭا اري زنزغ السلع ائينو
سيغريمن اڭ ات پڭلڭ
i - ni - yi - a - ni - dza - ara - zeun - zor' -
es - se - la - en - ni - nou - si - yi - dz -
ri - meunc - an - nor' - atse -
veidz - lor' .

Achar, commune —
échange

J'ai tout ce qui vous est nécessaire,

~~De calices~~, ~~De cotonnades~~, ~~De~~

foulards, ^{De laines} De fer, ~~De outils~~

arabes, De bijoux, De coutures

De la verrerie, De alouettes

De cerises.

راه عندي جميع ما ~~تحتاجه~~
من الكتان و ~~المناديل~~ والحديد

والذكير وحوايج الحرث و الحبوب

والخدايا والعقيق و التنايش

والخرامات

غورے ابن ۵۴۱ اکنیہ ۵۶۶ تخص

200-21- a - i ne - i - ~~Koune~~ - K Koune

i - Khous-seune -

i - Khous-seune -
 اسق الكتان سق ثم كرمين سق وزال
 سق ذخیر سق لحوايچ اتییرزا سق
 الحور سق اثنوینین سق العقیق
 سق اثنوینین سق یوقاس
 seng-el-ke-tane - seng-tseum-har-
 mine - seng-ou-zal - seng-dze-
 kir - seng-lah-oua-ij - et-yir-
 za - seng-el-ha-rour - seng-
 euts-je-nou-yine - seng-el-
 a-guig - seng-euts-chou-chail
 seng-vou-gas.

Jeu

1 J'avez ^{jouer} quelquer j'avez
تعرف شئ تلعب

2 Je n'aime pas le jeu
ما نبيغ شئ اللعب

3 Je joue quelquefois
تلعب بعض المرات

4 Je connais le jeu de Dames
تعرف تلعب الضامة

fais en une partie aux Dames
ايا تلعبوا واحد الخطرة متاع الضامة

6 volontiers
ما عليه

garez, apportez un Dames

يا خير جب لنا ضامة

avec sa chiens (avec le pion)

8 Jouez.
العب

9 J'ai fait une faute
انا غلطت

1 تسنخ اتورارض
tsen-s - nod - a - tson - ra - roth.

2 ور بغیغ واری ثورارت
our - be - r'ir' - oua - ra - tson - rarts.

3 اذ وراغ لیغی تیکال
adz - ou - ra - roth - le - va'dh -
ti - kal.

4 اسنخ اذ وراغ ضاوة البلیا
eu - nor' - adz - ou - ra - roth - ~~zhan~~
ma. el - feul - je.

5 ایا اتورار ییوٹ اٹیکلت البلیا
a - ya - an - nou - rar - yī - ouents -
et - ti - keulte - el - feul - je.

یا yīh.

6 ایا خیر اویاغ البلیا سیلفانیس
7 a - ya - khe - dzim - a - ou -
yīar'd - el - feul -
ja - si - le - gaf - nis.

8 ورا ou - rar.

9 غلبخ
r'ol - thor'.

Cher (suite)

1 on voit que vous êtes fort au
Dame : vous avez le temps de
vous rattraper. (ar-fi-neut)

رانا عاروبينك لثاب في الضائقة
مازالك الوقت وتقبطني

J'en perdu

راني خسرت

Ma revanche

أيا نجدوا اللعب بالك خلب غلبه
الى غلبتني

(Je n'ai pas de chance aujourd'hui)

4 ما عندي شئ سعد اليوم

1

افلاغ نسنيك تئورارض العلي

مازالاك الوقت اي طهني

ag-lar'-neus-nik-tse-tsou-ra-
rodh-el-feul-ja-ma-za-lak-
el-ouoats-ail-yi-tset-fodh.

2

افل خسرخ

ag-li-kheus-ror'.

3

ايا ائرنو ثورارت اذيل اذ خليفغ
الخليو

ail-ya-an-neur-nou-tsou-rarts-
adz-il-adz-kheil-for'-el-r'oul-vi-ou
(adz-adz-il equivalent in arabic to يكون)

4

اسر سعيغ السعد اس اق
our-sa-ir'-es-sad-as-a-gui.

Douter, affirmer, nier

1 J'en doute
عنى فيه الشك

2 Cela n'est pas possible
ما يمكن منه من هذا الحديث

3 Je ne puis croire cela
ما نفعر منه ناسن بـ هذا الحديث

4 Je vous l'affirme
بالتخفيف هذا الشئ

C'est très - vrai

5 هذا الشئ صحيح
6 Interrogez qui vous voudrez
سال من تبغى

7 J'étais présent
كنت انا حاضر

Cela n'est pas vrai

8 هذا الشئ ما هو منه صحيح

9 C'est impossible
محال هذا الشئ

10 Personne ne le croira
حتى واحد ما يامنه

1 غورے خفس شنو کخ
n'ou-ni-dze-gous-chou-Kor'.

2 ور یکن واری و مسلاي اڻ
our-mi-Kine-oua-ra-ou-mous-lail-a-gui.

3 ور زميرغ واری اڻ امنغ سق و مسلاي اڻ
our-ze-mi-ror'-oua-ra-adz-am-nor'-
seug-ou-mous-lail-a-gui.

4 ستخفيو ٿي ياڻ
seut-ha-gui-g-chi-ya-gui

5 ٿي ياڻ يسطح
chi-ya-gui-i-sakh.

6 سال وين تبغيض
sal-ouine-teub-r'ih.

7 اليع حضرغ
el-lir'-had-ror'.

8 ٿي ياڻ ور يسطح واري
chi-ca-gui-our-i-sakh-oua-ra.

9 ذلمو حال ٿي ياڻ
Dzel-mou-hal-chi-ra-gui.

10 ولاما اڻيئون وٽ يتامن
ou-lam-ma-edz-yi-oueune out-
i-ha-meune

Location d'une campagne
d'une monture, d'un domestique

1 Voulez vous me louer votre maison
et votre jardin

ما تنكره لي شئ دارك والجنان معها

2 Je veux bien

مليج

Combien par an

3 شحال في العام

40 dinars

4 اربعين دور

C'est trop cher

غالي بالزواب

5 Je vous en offre 30 dinars

6 نعطيك ثلاثين دور

7 J'accepte parce que je vous connais

نقبل هذه الكرية على خاطر نعرفك

8 Je désirerais louer un mulet

pour deux jours

نبيخ تنكره واحد البغل على يومين

1 وریه تسکروض واری اخامیلک
از الجنان بیخس
our-yi-tseus-ke-roundh-oua-ra-
a-kha-mik-edz-el-je-nane-
yi-deus (ou d'auant ^{et le} jardin) ^{از و حریف}
edz-ouah-rig.)

2 اشلال اق سوقواس
ache-hal-eug-soug-ouas

4 اربعین دور
ar-bā-ine-dou-ro.

5 غلای نزه
r'e-lail-neuz-zah.
6 الک فکخ ثلاثین دور
ak-fe-kor'-tre-la-treine-dou-ro.

7 از فیلخ لکرایاغل فلخاظر اسنگک
adz-gou-lor'-leuk-ra-ya-gui-
fel-kha-keur-eus-nor'k.

8 ایغیغ از سگروغ ییون و سرخون
غف یومین
euv-rir'-adz-sek-rour'-yi-oueme
ou-sur-dzoune-r'uf-you-me-ine

Location (suite)

- 1 D'en votre affaire
راهی عن مسالتك
- 2 Combien par jour
نشان في النهار
- 3 Cinq francs
خمس جرائد في النهار
- 4 Qui - ayez soin de l'animal.
مليح ولكن انتهلا في البغل
- 5 Pourrai-je louer un domestique
qui sache faire le service de la
maison, panser le cheval et
travailler le jardin
نقدر نصيب شخص واحد الخديم
يخدم في صوالح الخيمة والعود و
الجنان
- 6 un tel qui m'a déjà servi, ou
un tel qui m'a déjà servi, ou
un tel qui m'a déjà servi, ou
بلان كان خدم عندي يتيق بلك
- 7 Ouvrez - vous la bonte de l'envoyer
chercher
اعمل مزية ارسل له يجينه

1 غورے تاسالتیک
r'ou-ri-tam-sal-tik.

2 اشحال ایواس
ache-hal-i-ouas.

3 خمسة برانک ایواس
kheum-ja-frank-i-ouas.

4 خال وکننا نتلا خق و سره و
dzed-âa-li-oua-la-kin-na-hou-
naut-hal-la-dzeug-ou-surr-dzoume.

5 (مرغ اذ افع ییون و خیم
ایه خیم اذوال قو خام و عو و یو
اذ و حریف)

zum-ror'-adz-a-for'-yi-oueune-
oukh-dzime-ast-yi-khe-dzeum-
es-sou-a-lah-gou-kham-dzou-
â-ou-dzi-ou-edz-ouah-rig.

6 بلان ایلا خیم غورے اذ یلیق ایستیک
flane-il-la-i-khe-dzeune-r'ou-ri-
adz-i-liq-is-seuk.

7 اتعذلی لمزیه ایپشعنی غورس
ایاس غورے
a-tâdz-lodh-leum-zi-a-a-
tche-gâdh-r'ou-reus-ad-yas-
r'ou-ri

Location

Inte

1 Le voici

هالو جا

2 Vais-tu me servir

تبيع "خادم" لسي

3 Que sais-tu faire

وانت تعلم "تخدم"

4 Je te donne cinq dinars par
mois en la nourriture

نعطيك خمسة دراهم في الشهر
للمأكل

5 Sers-moi avec fi'délité, et
tu seras content

اخدمني بالصفا
تفرح معي

1 اثاين يوساء
a-tse-ine-you-sad.

2 ثبغيفي اتخضمي غور
tseub. a'ih. atse - kheudz-moth.
r'ou-ri.

3 اثنو تسني اتخضمي
a-chou. ~~at~~ tseu-moth. atse -
kheudz-moth.

4 الك بكغ خمسة غور و ايوافور
اتوپيشيك
ak-fe-kor' - kheum-se-dou-ro -
i-oua-gour-e - hou - tchi - thik.

خضمي سسفاوة اتفرضي
ايي
Kheudz-mi-yi-seu-fa-oua -
atse - seu-hadh-yi-di.

Hospitalité

1 aller à ce douar

آيا نغدوا لهذا الدوار

Ornez un bâton pour vous

garantir de chien

2 شد مطرق في يدك باش الكلاب
ما ياكلوك شه

Ô maître de la tente, quelqu'un

veut - il approcher

3 يا مول الخيمة تجي شه واحد
يتلاقى بنا

Nom d'un voyageur et

nom venant vous demander l'hospitalité

4 رانا خطر بغينا نضيحوا عنكم

5 Qui êtes vous ? D'où venez-vous
اش تكونوا انشا من اين جيتوا

Nom d'un francain ; nom

voyageur pour commercer ~~parmi vous~~

6 احنا نصاري رانا خطر
نسبوا نبيعوا في السوق

1 ایا انروح نخر و غو و وار اڅ
ail-ya - an-rouh-r'ou-dou-ar-
a-gui.

2 اڅو اڅب اعوقاز څق جوسیک
اڅن وک تثن اییضان
et-tof-a-âouq-gaz-dzeug-fou-di'k-
ak. Keune - ouk-tse - tseune -
yi-dhane (le & du singulier, se change
en au pluriel)

3 اڅاپ اتحشیوت اڅ یاس ییون
اڅ یلیل اییځنځ
a-var-et-âche-chi-outs-ad-yas-
yi-oueune-adz-im-lil-yi'dz-nor'.

4 افلاغ څ لڅطار نیغا اغضیچو
aq-lar'-dzel-khout-kar-nev-r'a-
ar-dhi-feune.

5 څاشوگن گونو انیس اڅوسا
dza-chou-Keune-Koun-oui-
a-ni-di-i-tou-dam.

6 نځن څیرو صیبین افلاغ څ لڅطار نتسبیب
نزنوزو قسلاعة

nouk-ni-dzi-rou-mi-yine-aq-lar'-
dzel-khout-kar-net-seub-bib-nez-
nou-zou-gous-de-lâe.

hospitalité
(sente)

Entrez

فرجوا

Nous avons froid, et nous
desirerions nous chauffer
رانا برزانيں ماخا بنا نسيخوا

Nous

avez-vous du poulet, des
œufs - nous entendons vous
payer ce que nous nous
apportons

عندكم الجاج واولاد الجاج و
نخلصوكم وانش تجيبوا لنا

Il nous faudrait de la
paille et de l'orge pour nos
moutons

تخصنا الزرع والتبن لزوايلنا

Où pourrions-nous faire

bonne
واين نغذوا نورعوا زوايلنا

Nous vous remercions infiniment - faites nous l'amitié
d'accepter en foulard, en signe de reconnaissance

صحة الله بخلف عليك اغبل منا هذا الصناديق
على خاطر تعرفت بنا وجزت فينا خير كبير

199-1000
اڭشوتو
euk - cheum - tseid.

افلاغ ینگایاغ و سۆیخی ماڭا بینا
اڭرغل
le froid a lui nous

ag. lar' - in - r'a - yar' - ou - seum - midh -
ma - dza - bi - na - cu - neuz - r'eul.

3 غورون تیموزاض اتملایین اڭن
نخلی اشو اراغ تاویم

r'our - ouenne - tsi - you - zaidh - et se -
meul - la - line - a - Koine - Kheul - los -
a - cha - rar' - ta - ouine.

4 کوروت خوصنتاغ تمزین اڭوالیم
ایلھوایش اڭ

Khon - seum - tar' - tseum - zine - euidz -
oua - line) - i - lah - oua - i'che - en -
nor'.

انیڭا اری انروح اڭ نسو
لهوایش اڭ

a - ni - dza - a - rane - rouh - ad -
nes - you - lah - oua - i'che - en - nor'.

6 صحۃ اللہ یخلف علیک اخیل
زقنغ تیمکرمین اڭ علی خاطر تشنطغ
تعدلی خقنغ الخیر

Jah - ha - ol - lah - ikh - leuf - a - lik - ag -
voul - zoug - nor' - tsim - har - mine - a - gu -
ala - kha - kheu - tse - seum - thor' - tsaidz -
lodh - dzug - nor' - el - khir.

S'informer de 9. 9.

1 | Connaissez - vous un tel
تعرف تے جتان

2 | Je le connais
نعرہ

3 | y a - t - il long temps que
vous l'avez - vu
خا زمان ملے شہینہ

4 | Pourriez - vous me dire où il est
تنہ لے واین راہ

5 | En quel lieu votre Douar,
où d'ess - il dirige.
من این خرج من حوارک من این خذا

6 | Qui pourrais me le dire
انش کون هو الے یفدر یورے لے

1

تسنخ لعلان
Aseus - nodh - lef - la - ni .

سنگت
Je - nor' th .

زیک سقم، ایت زریخ زریخ
Zik - sang - mi - i - t'ay - ri' th .

لیک سینعیی اثایا
Je - na - ti - yîd - a - t'ha - ye -

انیس یق سق جواریک انیس
یوغ (یقا ou)
a - ni - si - for' - sang - dou - a - ri' k -
a - ni - si - your' (ou bai : a - ni - si -
i - ga)

واری ییملن
oua - ra - yîm - leune

nouvelle

1 Quelle sans la nouvelle
واشتتت ههنا الخبر

On parle de troubles dans le

2 ران سمعت يتكلمو على البتنة في
هذه البلاد

Qui en est l'auteur

3 انا هو الذي عمل هذا الشئ

On presume que c'est l'ancien
aga destitue

4 ران يقولوا ان كان الاغا وخرج

La nouvelle sans bonner.

الخبر ملاح

Sans mauvais

5 ما لم تنه ملاح

Je n'ai aucune nouvelle

6 ما عني حتى خبر

اشنو لخيار
1 a - nou - leukh - var.

افل سليغ اتمسلايين فلبثنة
2 قتمورت اڤ

aq - li - se - lir' - etse - nous - la - yîne -
fel - feuts - na - geuts - mourts - a - gui.

ويث يلان ويعذلن الراي اڤ
3 ouit - i - lane - oui - âdz - leune
er - rail - a - gui.

اثنايين اثنان وين اثنان اخلافا
4 ييغ

ats - na - yîd - en - nand - ouine - il - lane -
dzeul - a - r'a - if - for'.

لخيار خالعال
5 leukh - var - dzeul - â - li.

ما ييغ خالعال
6 mat - chi - dzeul - â - li.

سليغ ولامه اخلافا
7 our - sâ - ir' - ou - lam - ma -
edz - leukh - var.

Chasse et pêche

1 armez-vous la chasse

تبغ الصيابة

2 De l'arme

نبغيها

3 y a-t-il du perdrix, du
lièvre ou du sanglier dans

votre pays
كايين جبل والازنب والكلوب
في بلادك

4 Il y a de tout cela -
كايين كل هذا النش

alors - venez avec nous chasser
أيا معنا نغزو نصطاد

5 Nous l'avons tué raide
طاح ميت

6 Je l'ai blessé

جرحته

7 allons à la rivière, nous pêcherons

à la ligne
أيا نغزو للواء نصطادوا بصنارة

1 ثېغېښ صياڅه
tsew. r'ioh - si-a - dzə.

2 ايغېښت

eaw. r'ir'tse.

3 اللانت ائسگرين اڅايوټال
اڅييلبان قشور ټيلڅ

eul-lante - etse - souk-rine - eudz -
i-ou - tsal - eudz - yil-fane - geitse -
mour - tsik.

4 الالنه ياف
il-la - enche - chi - ya-gui.

5 اروح ابيڙنځ اتصضاښي
ar-ouah - yidz - nor' - atse - dha -
dhodh.

6 بځل بځوت
ir'li - in - mouh.

7 جرځښت
djear - har'ts.

8 ايا انروح غرواسيب اتصضاښي
سټسټارټ

ail-ya - an-rouh - r'eur - oua-sif - an -
not-dhad - seut - seun-nart.

(Darn

Je desire
~~en avoir~~ de prendre un bain
وانى باقى نغدى للحمام
البحر

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

Quelle chaleur dans cette étuve
هذه الحرارة في هذه الخزانة

garden, we are making parterre
far' یا خدایم ما تَدْلُکُنْ شَتِے
بز اب

ne me lavez par la figure
avec de l'eau de savon
ما تغسل لي مني وجهي بالماء متاع
الصابون

Ce bari m'a soulagé
 ان رخت من الحمار
 Grand bien vous fasse
 صحت

1 افله پغیغ از روح غلجاس
aq-li - vr'ir' - adz - rou - hor' - z'eul - ham-
mam.

2 ایا انروح غلجاس
ail-ya - an - rouh - z'eul - ham - mam.

3 اشیخ حرزیب ساعو اطزءامیو
a - chikh - har - zi - yi - sa - aou -
e - thoz - da - mi - ou.

4 از واقی ایدلحمان از قلجاس
eudz - oua - gui - a - i - dzeul - houn - mane -
eudz - geul - ham - mam - a - gui.

5 ایا خذیر وپیذلت واری نزه
a - ya - khe - dzim - ou - yi - dzeul - leuk -
oua - ra - neuz - zah.

6 وریسیریف وخمیو اس وامن
نصایون
our - yi - si - ri - dz - oua - ra - eudz - mi - ou -
eud - oua - mane - neus - sa - voune.

7 افله ارثخ اسق الحاس
aq - li - eur - ha - har' - eud -
geul - ham - mam.

8 ایا
Iah. ha

Dam

apporty nom une tasse de

the' er une pipe

جب لنا جنجال متاع اتاي

وسبب

Canburi vom Doi-je

نخال تنساله

Dayy - vom

نخلش انش تنسال

اویاغد اجنیچال اقواتای
خوسپیس

a-on-yar'd - a-fen-jal -
eug-on-a-tail - ozon-suv-di.

انشکال ایشتیالو

ache-hal-i-yi-tse-tsa-ya-
lodh.

اخلص الحقیقہ

eukh-loi-el-hag-gi^k.

1 طحلة اتاين توساء غثهورث انون

اكن تسوسم غب البثنة

leum-hal-la-a-ta-ine-tou-sad-z'euts-
mourts-en-oume-a-koine-te-sou-
seum-z'euf-el-feut-na.

2 اثنايغ تقمن لاغا امزوارو
سلفيامة ياغ

ats-na-yidz-té'h-he-meune-la-z'a-a-
meuz-oua-rou-sal-gi-ya-ma-ya-gui.

3 اشو خاير يذيس

a-chou-dza-vri-dis.

4 انيخا يل

a-ni-dza-il.

اشو نخو
a-chou-i-kheid-doume

6 ألان ثرا اق أرفيفن ييغس
يوهان

el-lane-ke-ra-geur-fi-geune-
yi-deus-vou-hane.

7 انو نثنه امفراش احوارن سق
الجواس نتان

an-oui-noutt-ni-i-inog-ra-neune-
i-dou-a-neune-soug-el-dji-had-ne-
tane

72

Expédition militaire
recoeurner le pays

une calame arrive dans votre pays
pour repaître le désordre qui
viennent d'avoir lieu

1
الحلة راهی جات و بلاد ک
تسکتکم علی البتة

On accuse l'ancien aga comme
l'auteur de la révolte

2
راہ یتھوا الاغا الاول ال
خرج بهذه القيامة

Quelle a été la conduite.

3
اشتتا هو تكون طريفة

Où est-il

4
واين راه

Que fait-il

واشتتا يدیر

5
y a-t-il beaucoup de rebelles
avec lui

6
كان شة مراجقين معه بالزاو

7
Quels sont les chefs ^{de} ~~les~~ tribus de
son parti

اش کون هکبار الدواوير ال من جهة هو

Expedition

1 Quel sera le moyen
d'attaque

كَيْفَ مَدَاغَتُهُ ٤

Ki-fa-me-dagt-ha-houa.

La conduite est insensée

٢ طريقة غير بلا عقل

De vous donner deux jours pour
faire entendre raison aux
égariés.

نعطيك يومين ضبيرة

٣ باش تعافل هذا الناس

après ce délai, ils n'auront
qu'à disputer la malheur
qui leur arrivera

٤ بعد هذا اليجال اذا ما طاعوا شئ
ما يلوموا غير رواحهم

Common ^{revertir} ~~pervert~~ - ou l'import

كَيْفَ يرموا عليكم اللزمة

21

املک اینیغ یس

a - meuk - i - ni - r'is.

2

ایریغ یس بخلاب سلعل

av. ri - di's. be - khe - laf - seul -
ā - gol.

3

اذاک بکغ یومین خالصیر اکن

اری شتعاقلض مدن اقه

a - dzak - fe - kor' - you - méine -
dzeus - se - vor - ak - keune - a - ra -
heuts - āag - lodh - meud - deune - a - gui.

4

اسق المیچال اقه ما، الا ور ضوعان

واری ور تلومن بخلاب امان

انس

eus - geul - ni - jal - a - gui - ma - il - la -
ou - dhou - āane - oua - ra - ou -
reutse - lou - meune - beukh - laf -
i - meune - eun - deune

املک یققارن جلاون اللزمة

a - meuk - i - deng - ga - reune -
beul - la - oueune - el - leuz - ma .

Barber

1 Voulez vous me raser

ما تحب ل ننة

I'ai la barbe dure

لحيتي حارشة

2 Ne me rasez pas trop près,
vous me blesseriez

ما هو ما تقطع تقو ل ننة
في الحلاقة بالك تجرحني

3 donnez moi un peu d'eau tiède

4 حير ل صابون بالماء الداف

Combien vous dois-je

5 شحال راك تنسالني

1 ويې تېطيلخ واري
ou-yi-tse-tse-thi-lodh-oua-ra.

2 شمارتيو تشارشاوت
tse-mar-tsi-ou-tse-hav-
cha-out.

3 ويې تعاواځ واري
فتطضيلة ولاغبا ايې
چرخض
ou-yi-tse-aouadz-oua-ra-
gentse-tsi-la-ou-lar'-fa-
ail-yi-tse-jeur-hadh.

4 غليي صايون سوامان
تکمان
adz-li-yi-da-voune-sou-
a-mane-i-ha-mane.

5 اشحال ايي تتيالخي
ache-hal-i-yi-tse-tse-
ya-lodh.

S'excuser

Se vous assure qu'il n'y
a pas de ma faute -

ہذا الشی ما هو شے منی انا

Il m'a été impossible de

venir

ما نجست شے نجی

Pardonnez - moi

سافحنی

J'étais indisposé

كنت شوی ما نے شے جے حالے

1 شے یاغے مایہ سغورے
chi-ya-gui - mat-chi'-se-
r'ou - ri.

2 نجوغ واری از اسغ
our - nedje - mar'-oua-ra-
ad - a - sor'.

3 ساجیے
sa-mah-yi.

4 الیغ شویہ مایہ قلکیو
el-li'-chou-ya - mat-chi'-
geul - ha-li-ou.

Reclamation Diverses

1 nous venons nous plaindre

جينا نشتكوا

2 De quoi و اشتا

Le caïd nous presse

الفايد ظا

3 Expliquez-vous, و

4 فاسد حديثك

D'ai vingt fêles deb'tail, et
ou m'en impose trente

عند عشرين راس متاع البقر

وراهم حاسبوني بثلاثين

6 avez-vous payé ce qui vous
est réclamé

خلصت و اشتا طلبوا منك

Nous portez contre votre ^{caïd} chef une
grave accusation

7 راک توبت فايديك حديثك كبيرة

8 faites attention

و بالاك

نوساخ انشيشك

1 nou-sad-an-neuche-tsé-Ki.

اشنو a-chou.

الفايغ يظلمخ

3 el-ga-i-dz-i-dhol-mor'.

بشيت امسلاييك

4

féh-ho'-mi-yi-a-meus-la-yi-k.

غور عشرين افتراي قزقارن

اشنايغ حاسينيه ستلائين

r'ou-ri-âche-rine-i-gour-rail-geuz-ga-reune-at-s-na-yi-dz-ha-seuv-mi-yi-seuts-le-tine.

تخلص اشنو طلپن زقلك

6 tse-kheul-le-sodh-a-chou-thol-reune-ze-geuk.

افليك اتتوض الفايغيك

سواوال زامفران

7 aq-li-k-eut-téh-mooh-el-ga-i-dzi-k-dou-a-oual-dza-mog-rane.

ار الباليك

8 eur-el-va-li-k.

Reclamations Diverses

J'innuierai votu reclamation
en j'y ferai droit s'il y a lieu

انك نشوف حديثك و اذا هو

صحيح نعمل لك شكوتك افلا

افله از زرغ اُمسلاييلك
ما نتا يصحح از عخلغ شكواك

aq-li - adz-ze-ror' - a - meus -
la - yik - ma - ne - tsa -
i - sah-hah - adz - adz - lor' -
chek - ouak .

عاجه شكري

دستورالعمل
مجلس

السلامة العامة

دستورالعمل
مجلس

دستورالعمل
مجلس

دستورالعمل
مجلس

دستورالعمل
مجلس

عاجه شكري

formules de politesse

à celui qui vient de boni, de
manger, de remplir une fonction
vitale

1 Jah. ha صحتك
2 à quoi l'en répond: صحتك

3 à celui qui va en voyage
معروض خير
4 à quoi l'en répond: يكثر خيرك

5 à celui qui revient de voyage
الحمد لله على السلامة
6 à quoi l'en répond: الله يخلص عليك

7 à un mendiant à qui l'en refuse:
الله يفتح عليك

8 à celui qui étourdit
رحمك الله

9 à quoi l'en répond: اجرك الله

10 à celui qui vient de se marier
بالبركة العرس الى زوجة

11 à quoi l'en répond: يخلص عليك
يكثر خيرك

1 | Sah-ha - صحّة

2 | id.

3 | id.

4 | اذ يكثر ربه الخير لك
adz-i- Kent- Hsur- reub-bi- el-
Khi-rik.

5 | الحمد لله ايمه يتو صبغى ايسير
el-ham-doul-lah-i-mi-i-tou-
Fidh-euv-Khir.

6 | اذ تخلف ربه فلا لك
adz-ikk-leuf-reub-bi-foul-lak.

7 | ربه اذ يفتح فلا لك
reub-bi-adz-if-tah-fel-lak.

8 | id. اجاراك الله
a-dja-rak-ol-lah.

9 | سلبارة ثمغرا ايت ثغولخ
seul-ba-ra-ka-ta-meur-ra-ithe-
10 | adz-lodh.

11 | اذ تخلف ربه فلا لك
adz-ikk-leuf-reub-bi-foul-lak.

formules de politesse

1 à quelqu'un mort en grade
جيت لحو لك

2 إلى خلد عليك :
à quoi l'en répond :

3 à celui qui a perdu un parent
البركة في راسك

4 يستر عليك :
à quoi l'en répond :

5 à l'occasion d'une fête solennelle
عيدك مبارك

6 يبارك فيك :
à quoi l'en répond :

7 à celui qui vient d'enterrer
un de ses parents
ربي يحافظم اجراء
rebbi - i - âa - dhom - adje - reuk

8 à quoi l'en répond :

الله يور في لك نشر

9 à celui que l'on trouve pauvre son repas
الله يفتلك

10 إلى يستر لك :
à quoi l'en répond :

1 وسيفد الك حذغ سلام
an-tir^u - ak-ham-dorⁱ. te-lam.

2 اخ خلب ربه بلال
adz-ikh-leuf-reub-bi-faul-lak.

3 البيركي خق اخبيك
el-va-ra-ka-dzung-eukh-fik.

4 الك ياچر ربه
(sam points) ak-i-a-jeur-reub-bi

5 w.
6 id.

7 اخ الك يعظم ربه لاچر
a-dzengk-i-âdh-dhom-reub-bi-
la-jeur.

8 الك ياچر ربه
(sam points) ak-i-a-jeur-reub-bi.

9 ربه الك يفتح
reub-bi-ak-i-gon-nâ.

10 الك يصبر ربه
ak-i-job-beur-reub-bi.

والله اعلم
بما نزلنا من كتابك

والله اعلم
بما نزلنا من كتابك

والله اعلم
بما نزلنا من كتابك

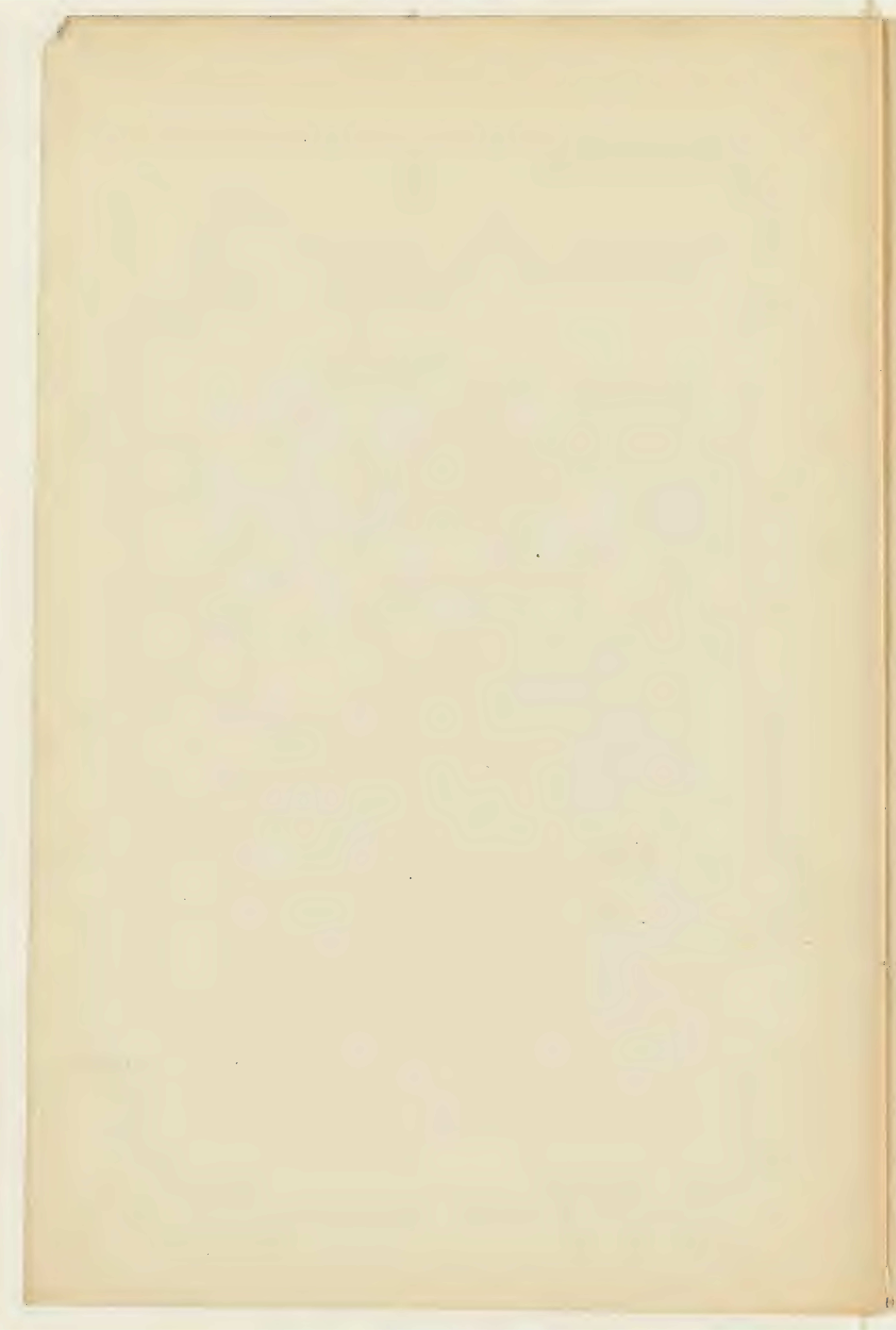
والله اعلم
بما نزلنا من كتابك

والله اعلم
بما نزلنا من كتابك

No. 2
Center arabic
transliterated in Khabyle

56

يٰٓاَلسُلْطٰنُ خَلْعَالِ ١

ni-na-es-soul-tan-dzeul-aā-li

يٰٓكِرُ السُلْطٰنُ يَوْمَ قَوِيْنٰزَ ٢ قَوِيْنٰزَ

مَآءَ صَاعٍ خَيْرٌ مِّنْ مَّآءِ صَاعٍ
تِيْمَزِيْنِ مَآءِ صَاعٍ خَلْعَالِ
خَلَطْنِيْنَ اِرْكُلْ سَوَاسِوَا

i'k. keur-et-es-soul-tane-
you-meur-goui-nazde-
miat-saa-dzir-dzeune-
miat-saa-tsim-zine-
miat-saa-dzeul-aādh-
khol-thon-taune-ir-koul-
soua-saoua.

يَشْتَقِعُ غُلْفُ يٰٓنَآيَاسَ ٣

سَلْ اِيْرْقَازْ ثَرِيْخُ لَعُضْسِ
اَخَيْرٌ مِّنْ اَقْمَزِيْنِ

i-chcuig-gā-r'eul-hagg-
ia-na-yas-soul-a-yeer-gaz-
tuez-ri'dh-lā-dhos-eudz-
yir-dzeune-e-tseum-zine

قال له شجنتكم يا سلطان

قال له خبأك تبرزهم
 في ليلة "تعمل الفم واحد" و
 الشجير واحد و العدس واحد
 وكيف تبرزهم نشر حك تمشي
 في حاله

١
بناياس زرين سلطان

in-na-yas-ze-rin'-seune-
a-soul-fane

٢
بناياس اينغيك اش

تبرزض قيون ييخ

اتغلض ارن واحد سن

نيمزين واحد سنت لعض

واحد سن امه ننتبرزض

اك سرحغ اتروحض

قلحالك

in-na-yas-ew-rir'k-

a-seune-te-feur-zodh-

qui-oueune-yidh-

a-twadz-lodh-ir-dzeune-

ouahde-seune-ssin-zine-

ouahde-seunte-la-dhos

ouah-deus-am-ti'-seunte-

feur-zodh-ak-seur-har'-

atse-rou-hodh-geul-

na-li'k.

أخاوا الكمل للحق ~~عظفوا~~ |
 عليه الباب ~~عظفوا~~ |
 غطفوا عليه ~~عظفوا~~ |
 تبرز و غطفوا عليه الباب

باف الحف ~~عظفوا~~ |

قال في قلبه هذا سلطان مصبور
 يعطيني ثلثماية صاع وينعول
 ابرزهم في ليلة

1
 قوين اړكل ايلخو
 شعلناس ثبات ائناس
 ايځو اجرز صلحن جلاس
 ثغورث

gouine - ir - koul - il - hagg -
 châl - nas - wa - fats -
 eun - na - nas - euv - dzou -
 af - raze - sol - hane -
 feul - las - Hag - gourts .

2
 باغ الخ يتخمير

ba - gu - el - hagg - ite - kheum - mune

3
 ینا خقولیس سلطان

اځو خمبول بیکایه

ثلثایه صاع ینایه فرزیشن

قیبون بیخی

in - na - dzoug - gou - lis - soul - thave -
 a - qui - dzoum - ha - vout - if - ka - yi -
 teult - meât - lae - in - na - yi -
 feur - zi - thame - qui - oueune - yi - th.

حط يده على خده
و بانف نخم

قال سلطان الخيل
اعطاز سبعة شعرات

قال يا خير يهر يا
صادك شئ خير انا خضر
عندك

1. پشرس اچو سیس

چلنکیس باغ ایتخیم

is-reus-a-fou-dit-feul-

nan-kid-ba-gui-i'te-

khann-mine.

بنا سلطان اتکوزیج

یکایه سیجا وانزا دن

in-na-soul-thane-ut-

goudh-fine-if-ka-yi-

seuv-aā-ouan-za-dzanne

3. بنایه تخریس

ما یقوزیک الضیم

نک از خضرغ

in-na-yi-vokh-khur-

yid-seune-ma-i'-gou-

dhik-ed-dhune-nuk-

adz-hadz-hadh-ror'-

yi-dzauk-

جيد سبعة شعرات
من طز - امه و نخر بهم

حضر عندك سلطان
الهنبل - خل من تحت
الباب

قال له انش بك يا الحق

١
 چپید و سپه
 وانزان سق
 نضامیس پیش

seu-aa-
 j'cur-dzcu-d-
 auan-za-dzeune-seug-
 feuz-dna-mi'-i'-
 vohh-khar-yi'-seune

٢
 خضر غورس
 سلطان انگو ضعیف
 یکنش ز او ثقورث

i'-had-reud-r'ou-reus-
 soul-tane-et-te-koudh-fine-
 i'k-cheune-da-on-hung-
 gourts.

٣
 بنایاس اشوک
 الحف

i'n-na-yas-a-chouk-
 al-hagg.

(6)

اقال ما جوف وانش به 1

السلطان مهبول اعطاه 2
ثلثماية صاع مائة صاع
من العدس مائة صاع من
الشعير و مائة صاع من الفصح
خلطهم في وغال في اجرزهم
في ليلة نطفلك كان
بنته مهابل كية

ايناياس ور سنيك

اشنو بوغن

i'n - na - yas - our -
 seu - nig - a - chou -
 you - réune

سلطان خمپول 2°

يکايه شلمایه صاع مایه
 صاع سق العضس مایه
 صاع سق ژمزین مایه صاع
 سق پیرن خلطیشین

یتایه برزیش قیون
 بیضی الی شرح

ترا امپال ام و تنان

sou - thane - dzam - ha - vout -
 if - ka - yi - teult - miat - saa - seug -
 el - a - dhot - miat - saa - seug -
 trim - zine - miat - saa - seug -
 yin - dzane - Khol - thi - yi - Heune -

i'n - na - yi - feur - zi - Heune -
 qui - ouame - yidh - ak - seur - har' -
 il - la - ke - ra - im - ha - val - am - ne - Hane -

قال له سلطان النمل اياك ا
وصيتك وما خديت منه الوصاية
متاع

قال له و اشن وصيتني

قال له وصيتك على الرجل

قال له انا رجل

1
يَنَّا يَسْ سُلْطَانْ تَكْوَضِييْنِ
يَاكْ وَصَاغْ وَرْ ثَوَغْ
وَارِي لَوْصَايَا اَيْنُو

in-na-yas-soul-tane-
te-goudh-fine-yak-
ous-sar'k-our-tou-r'odh-
oua-ra-lou-da-ya-i-nou.

2
يَنَّا يَسْ اَشْوِ اَيَّ
تَوْصَاضْ

in-na-yas-a-chou-
i-yi-tous-sadh.

3
يَنَّا يَسْ وَصَاغْ
غَفْ اَرْقَازْ

in-na-yas-ous-sar'k-r'ouf-ar-gaz.

4
يَنَّا يَسْ اَنْوِي اَرْقَازْ

in-na-yas-an-oua-
ar-gaz.

69

قال له $\frac{11}{8}$ طلعتته من قلب البير

قال له هو يشيطان جيد
ووصلك هذا المواصل
ما تأخذ منه رأي

قال له هذا $\frac{11}{8}$ صار مكتوب في
رني

١ بٲنا ياس وين ٲايد

سولينغ سق الفاع الير

in-na-yas-ouine-
id-soulir'-seng-el-gaa-
el-vir.

٢ بٲنا ياس اذ نتان

اق ايسيطين خقل

يساوضيك غراسيواض

اق ور تناغض واري

رايو

in-na-yas-adj-ne-tsane-
ague-et-chi-thi-nume-
dze-gentk-i'-sa-ou-dhi'k-
leur-i'-si-ouadh-a-gui-
our-tse-tsa-r'odh-oua-ra-
rail-yi-ou.

٣ بٲنا ياس ايا اق صارن

المكتوب رٲ

in-na-yas-dza-ya-ague-
sa-rone-el-menk-foub-rent bi.

فامر سلطان الفل نبيه ١
على الفل متاع الدنيا والدين

جاوا الكل ٢

قال لهم ابرزوا هذا ٣
فامسوا الفل يبرزوا

نملة صحت لها حبة فلة ٤
ما صحت لها شئ

رَحُوا العَدَسَ من جهة ا
 والقمح من جهة و الشعير
 من جهة و راحوا في حالهم

في الصباح كيف طلع
 النهار جاوا الزابانية حلوا
 باب الحبس و هما يصيبوا
 الدنيا معروزة كل حاجة
 واحدها

هه اران لحضس ا
 قلجها بايرخن قلجها
 تيمزين قلجها روحن
 قلجالانسن

eur-rane-la-dhos-
 gaul-dji-ha-ir-dzeune-
 gaul-dji-ha-tim-zine-
 gaul-dji-ha-rou-hane-
 gaul-hal-eun-seune,

اصباح سق يه يول
 واس ونسانك ازابانية
 الدين تفتورت الحبس
 وجان اخونيت تبرز كل
 تمسالت واحدس

eur-vah-seug-mi-iou-li-
 ouas-ou-kande-az-za-be-
 ni-ya-eul-dine-tzag-gourts-
 el-habs-au-fane-ed-down-
 nits-tauf-reuz-koul-
 tain-salte-avah-dzeus,

(78)

امشواوا خبروا السلطان ا

قالوا له يا سلطان هذا الرجل
بالصالح سكار راه جزر كل حاجة
واحدة

غدا من ذاك الصباح خرجوا
الخف من الحبس اذ اواه للسلطان
اعطاه بيبيون و خرج له لواح
الجبل

1 (وحن خرن سلطان)

rou - hane - khent - be - reune -
soul - tane

2 اثنا ناس اسطان
ارغاز افه خصح خسار بجز
كل تمسالت واحد

eun - na - nas - a - soul - tane -
eur - gaz - a - gui - dzens - sah -
dzens - har - i - feur - reuz -
Koul. tain - salte - ouck -
dzens.

3 از گاه اصباح
سوفخند الحف عشق الحبس
قوینت غر سلطان یفکایاس
ایپیون یسوفخیت غر
یون و خرار

a - zeuk - ka - eun - ni - suak -
souf - r'eunde - el - hagg - seng -
el - hab - gouinte - r'eur -
soul - thaire - if - ka - yas -
a - tcheup - poune - i - souf -
i'its - i'eur - yi - oueune -
oudz - rav.

قال له تثبت هذا الجبل
قال له نجبك تخومه
ليلة حتى ترحله كالوطية
وذلك الساعة وخرج في حاله

عملوا له العبد في رجلاه
واعطوا له بيوتون وراحوا
في حالهم

78

بناياس تزيي ازارا
 افي بناياس ايغيك اتخمضي
 فييون بيي الاما

تزيط اذلوزا زكس
 اكين رح قالجايلك

زكس اكين
 egi vanz e l'arabe
 ...

in-na-yas-tzeu-ri'zh-
 adz-zar-a-gui-in-na-yas-
 euv. r'i'-zeuk-at-kheidz-
 modh-gu-oueune-yi'zh-
 a-lam-ma-tzeu-ri'zh-
 dzeul-ou-dha-zeuk-s-a-kin-
 rouh-geul-ha-li'k.

اذلناس وزال قضا نيس
 افيك اناس ابييون روحن
 قالجال انسن

a-dzeul-nas-ou-zal-
 gie-dhar-nis-ef-ha-nas-
 a-tcheup-poune-rou-hane-
 geul-hal-eun-seune

(79)

فامر الخو^ن ^نخدم خدم^ا ^نفشوية
و فعد^ن ^نيهر^ن سبب^ن

فامر الخو^ن ^نبكي و سقطوا
دموعه حتى سفي الارض
لخطا اعطتنا لها

حب سبعة شجرات من الخلو^ن
نخر بهم و جاده سلطان
الكلالي

يُكْرِ الحف اذ تخذ
تخذ شويط يقيم
اذ يحر اسيس

i'k. keur - el - hagg - adz -
ikh - dzeune - ikh - dzeune -
chow - itk - ig - quime - adz -
i - ain - meur - a - seur - si

يُكْرِ الحف يترو

وزلند امطاونيس

خارم يسفا الفاع بعين

i'k. keur - el - hagg - itse - rou -
ouz - leunde - i - mat - tha - ou - mid -
dzar - mi - i - ga - el - gaa -
i - at - cheune

يُحْبِذ سبعا وانراذن

سوق ايلع ييخر يمين

يوساثير سلطان قيلجان

i - jeur - dzeid - de - baa - ouan - za - dzeune -
seug - i - leuf - i - vokh - kkeur - id - seune -
iou - da - tid - soul - thane - guil - fane

قال يا الحق انش من
ضمير رالك فيه حتى تنحرت
شعر

قال له شئت هذا الجبل
امر على السلطان نخدمه
في ليلة حتى نرآه وطية انا
واحد في هذا السلطان ما هو
شئ مهبول!

بَنَیَّاسُ الْحَقِّ اَشْنُو
 نَضِیْمُ اِیْذِقْ اِیْثَلِیْضِ
 ذَارِیْ تِیْخَرِضْ سَشَعْرِیْو
 i'n-na-yas-al-hagg-
 a-chou-ne-dhime-a-i-dzeug-
 i-tseul-li'dh-dzar-mi-
 tse-vokh-khe-rodh-se-
 cha-ri-ou

بَنَیَّاسُ ثَرْیِیْضِ اِذْ رَارِ
 اِثْ یَوْمِ رِیْطِ سَلْطَانِ
 اِثْ خُذْ مَعْ قَبِیْوْنِ یِیْضِ
 اَلَا مَّا اَرِیْغَتْ اِذْ لَوْضَا
 نَكَ اِمَانِیْو سَلْطَانِ اِثْ
 مَا یِیْ خُذْ مَعِیْو

i'n-na-yas-tseug-ri'dh-
 adz-rar-a-gui-i'oum-seud-
 seul-li-soul-thane-at-kheudz-
 mor'-gui-voume-yi'dh-
 a-lam-ma-eur-ri'it'-
 eudz-lou-dha-neuk-i-ma-
 mi-ou-soul-thane-
 a-gui-mat-chi-dzam-
 ha-voul.

أقال سلطان الحلاب ١
 برّح على الحلاب متاع
 الدنيا والعين الكمل

٢ خلوا على ذاك الجبل ٢
 بالكتب نخناشهم ٢ نص
 ساعة من الزمان رتّوا الجبل ووطية

غدا من ذاك الصباح شاف ٣
 السلطان ذاك الجبل رجع ووطية

یٰٓنَا سُلْطٰن قَبِلْجَانِ
 پِیْرَحْ غَفَّ اَبِلْجَانِ
 نَدَنبَا ۛ ۛ وَنِیْثِ اِرْکَلِ

in-na-soul-thane-
 guil-fane-i-veur-rah-
 r'euf-yil-fane-ned-de-mia-
 dzend-down-nits, iz. Koul.

گُشَمَن غَب اِذْ رَارِ اَنَزِ
 اَسْتَايْت سِیْخُونَفِیَاشْ اَنَسِ
 بَزْشَن اَتَسَاعَتِ اَزَّانِ اِذْ رَارِ
 اِذْ لَوْضَا

Keu che - meune - r'euf - adz - rav -
 eun - ni - eus - tsa - i'tse - di -
 Khome - fi - yache - eun - seune -
 feuz - geune - et - sa - a'tse - eur -
 rare - adz - rav - eudz - lou - dha.

اَزْگَا اِنِ اَصْبَاحْ یَزْرَا
 سُلْطٰن اِذْ رَارِ اِنِ یُوْغَالِ
 اِذْ لَوْضَا

a-zauk - ka - eun - ni - eus - vah -
 iz-ra-soul-thane - adz - rav - eun - ni -
 iou - r'al - dzoul - ou - dha.

قال هذا الرجل بالصلح^{١٥}
 سكار عذوة ان شاء الله
 نفتح راسه

رماه في الحبس^٢
 رمى عليه اربعة حكاية

بالف لف نخم^٣

۸

بنا ارتقا ~~ا~~ اذ ~~ا~~ خ ص ۱

خ س سار از تا ان شاد

الله اذ اذ از صغ ا خ جیس

i'n - na - ar - gaz - a - gui -

Deus - sah - Deus - nar - a - zurk - ha -

i' - cha - all - ch - ad zurk -

eur - mor' - i' kb - bis -

تکریب ~~ا~~ قل جیس ۲

تکر فلاس اریعة وزلان

ig - ~~ar~~ zits - geul - nabl -

i - geur - feul - las - ar - baa -

our - lane -

پیفا الحق ینتخه ۳

iv - qe - el - haqq - i' -

Khem - mine

اغدا من ذاك اجبت
سبعة شعرات من الخنثى

حضر عنده الخنثى قال
لا يا الحق انت هكذا

قال هذا الى صار

قال لا ذا الوقت انش تستحق
عندك اتكلم وما تخاف منه

از گنا ازی تچ پند سبعا

وانراخن شق وزرر

a-zenk-ka-eun-ni-
i-jeur-dzeud-se-baa-
ouan-za-dzeune-seng-
ouz-reine.

یوزر غورس و زرر

ینایاس الحق ثبیس

اکنه

you-dzeur-r'ou-reus-
ouz-reune-in-na-yas-
il-hag-Keutche-
a-Keun-ni

ینا اخوا اق صارن

in-na-eudz-oua-
aque-da-rone

ینایاس ثورا اشو تشف

غور سنیول ور تاقوا

واری

in-na-yas-tsou-ra-a-chor-
tsars-tah-godh-r'ou-ni-di-oueul-
our-tsa-gouadz-oua-ra.

فقال له انا غكوة فموت
السلطان بقطع راسه

فامر الخنثى فقال له شُف
انا نمتي للسلطان ونعزل
للبرانش و نقتلوه على عنقه
ونرؤر عليه بالحيافة حتى يخرجوا
عينيه كالبيض و راز ما
نقتله شئ حتى للصباح يجيوا
الاطباء باش يسلكوه من

يناياس نك از تا اذ مشغ
سلطان اذ يگزر اذ خيو

in-na-yas-neuk-a-zeuk-ke-
a-dzeum-hor'-sou-thane-
adz-ig-zeune-ikh-fi-ou

يگر وزير يناياس

زر نك اذ روح غر سلطان

اذ گشغ غورس غلبراش

اذ ازيغ غب ثمقرطيس

اذ زيرغ جلاس سوچقب

الاما بغنته والنيس

ام تملالين افله ور تنفغ

واری الاما ذ صياح اداس

لاطببا اكن ارات سلگن

از شي

X
a-lam-ma-
dzeus-vah-ada-
zeune-la-thob-ba-
ak-keune-a-
rats-~~da~~ soul-
le-keune-
euz-gui.

ikh-keur-ouz-zeune-in-na-yas-zeun-
neuk-adz-zou-hor'-r'eur-soul-thane-
adz-keuche-mor'-rou-reus-r'eul-frache-
adz-euz-zir'-r'euf-tseum-geur-this-
adz-zi-i-ror'-feul-las-sou-jeng-geuf-
a-lam-ma-fr'eun-teud-oual-nis-
a-meut-meul-la-line-ag-li-our-
tse-neug-gor'-oua-ra-a-lam-ma-X

حتى واحد ما بنجر شته
بسلوكه

بعث السلطان للحق جابوه
من الجبر

قال له يا رجل تفكر تسلكه
من هذا الخنش قال له نسلوكه

ولا ما اذيين وريته 1

واري اذ يسلك

ou - lam - ma - eudz - yi -
ouenne - our - i - ne - djenne -
oua - ra - atv - i - sel - leuk .

يشق سلطان خلق 2

قوينتيد شق الحبس

i - cheng - ga - soul - tane -
r'ail - hagg - gouin - tid -
deug - el - hab

يناياس ايارقاز ترمض 3

ايه تشكخ شق وزرم

اڤ يناياس اك سلخ

i - na - yas - a - yar - gaz -
tse - zeum - rodh - ail - yi -
tse - sel - le - Rodh - sug -
ouz - zeum - a - qui - in -
na - yas - ak - sel - le - Kor' .

قال له اذا تسلكه
نطلقك وتعنيك

قال له سلاك واحد
المشروط الرجل العبدان الى
طلعت من البير نجيبه و
نحوه يطلقك الخشن
وتمشيه يلهي صومه

بناياس ما يه تسلاخزا
اك سرحغ اك اغنوغ

in-na-yas-ma-yi-
+de-l-l-Kodh-ak-
deur-har'-ak-eur'-nour'.

بناياس سلاخيك
بيون شرط ارغاز العلاء
ايه سوليغ شق الپير
اث اداويغ اث ازلوغ
اك يسرح وزير اخ

روح اخ يلحى ادامنييس

in-na-yas-la-Kik-
yi-ouenne-cheurth-
eur-gaz-el-flani-a-id-
souvir'-deug-el-vir-
atd-i-da-our'-atd-
eur-lour'-ak-i'eur-rak-
our-reune-adz-i-rout-
edz-il-has-i-dzam-ni'.

جا بوا ذاك الرجل
ذبحه

الخنفس صبط من رفقة
السلطان كحي حصة
ومشى به حاله

سرح ذاك الرجل
واغناه ما اعطاه الله

(9)

افرویند ارغاز از ۱

یزلات

e-gouind-ar-gaz-eun-ni-iz-lats.

از ر یوزر ش ۲

ثمقرط نسلطان

از امانیس یروح قلحالیس

az-reun-i'ou dz-reud-
 deng-heun-geurth-
 neus-soul-thane-il-has-
 i-dzan-ni'-i'-rouh-
 goul-ha-li's.

۳ یسرخ ارغاز از

یخناث ما ییکایاس

i'veur-ran-ar-gaz-eun-ni'-
 i'n'-nat-ma-if-ka-gas-
 reub-bi'.

۱۷/

او قال له حب خاطرك ا
افعدو او روح

الا فعدت عندى عليك
بالعز و الرضا

الحق مشى في حاله
تخلى بلاد و يعثر بلاد ما
تخليها و ما يعثرها من غير
كره الجواد

١٠ ينّا ياس بيغا

الناطريك فيم انخ روح

in-na-yas-iv-r'a -
el-khath-rik-gime -
a-nor'-rouh.

ما تفيم غور

فلاك العز خرضا

ma-tre-gui-modh -
r'ou-ri-fel-lak-dzeul -
azz-dzeur-re-dha.

الحق بروح قلالميس

يخلو ثورت يعمر ثورت

ورت يخلو ورت يتعمر

من غير كرت الجواد

el-hagg-i-roukh-gaul-ha-li' -
i-khel-lou-ha-mout - i-am-meur -
ha-mout - ourte - i-khel-lou -
ourte - i-ham-mir-men-r'ir -
ke-rine-el-djouad.

> دخل واحد النهار
 لواحد البلاج بجي فقام
 واحد الحانوت ذاك
 الحانوت تكون حانوت حذاء
 جاء فقام الحذاء وفعب

يكون ذاك الحذاء على
 باله من الحف

يکشتم بیون واس
 غریبوت انمورت
 یتاسد غرازا
 قبیوت اتحانوت
 کانونوت از تحانوت
 و حذاذ یوساد ازات
 و حذاذ یپک

iK - cheune - yi - oueune -
 ouas - z'eur - yi - ouents - te -
 mouuts - i - ha - veud -
 r'eur - ez - zats - qui - vouents -
 et - ha - nouthe - he -
 ha - nouthe - eun - ni - ha -
 ha - nouthe - ou - had - dadz -
 you - sad - ez - zats - ou -
 had - dadz - i - veud .

یتیل و حذاذ از
 غف الپالین سق الحف
 i - hi - li - ou - had - dadz -
 en - ni - r'ouf - el - va - li -
 deug - el - hagg .

يا فخر الخداة
 و يشوب ذاك الرجل
 باش يتحرك من هنا
 ولا من هنا ما مشى ننته

خادم الخداة حتى
 العنسية غلف الحانوت
 لاح لذاك الرجل

باغ .. خشم و خدایان
 بزرگوار از انچه ما خدایان
 استا انغ استا ویر ویر

ba-gui - i - Khed-deume -
 ou - had-dadz - i - zeur -
 eur-gaz - en-mi - ma-dzi -
 har-reuk - ak-ka -
 en-l'ak-ka - our-irouk -
 oua-ra .

باغ .. خشم و خدایان
 خرم دلعتنا یط
 کائنات ویر ویر
 ویر غار از

i - Khed-deume - ou - had-dadz -
 dzar-mi - dzoul-ā - cha -
 i-lak - ha-ha-moutse -
 i-rouk - l'eur - our-gaz -
 en-mi .

109

قال له يا رجل انت ا
من اينك

قال لا بلادي بعيدة
ما نخرجها نتي

قال له انت اسمك

قال له انا اسمي الحفي 4

يَنَّاياس ايرقاز
اڭچيس انسيك

i'n-na-yas - a-yer-gaz -
i'-Kentche - an-si'k.

يَنَّاياس ثورثيو
تيعف وت سينغ واره

i'n-na-yas - ha-mour-ti-ou -
fear-âz - outte - si-nor' -
oua-ra -

يَنَّاياس اڭچيس
ايسيك

i'n-na-yas - i'-Kentche -
i'-mi'k.

يَنَّاياس نك اسيو
الحف

i'n-na-yas - neut -
i'-mi-ou - el-hagg.

اقال له انت من الصباح
هنا اش من شغل عندك

قال له انا بتراني ما عرفتي
ننتي بروح جابن نمتي
هه هذا البلاء

105

١
بناياس خپس شق
الصباح ذا اشو نشتغل
غوراك

i'n - na - yas - keutche -
sug - ed - swah - dza -
a - chon - neuche - r'eul -
n'ou - neukh.

٢
بناياس نك خپرانه
وخریخ لخر ایمانیو
انیذا اری روخغ قشهورث
١٢

i'n - na - yas - neukh -
dza - veur - ra - ni' - ou -
deur - ri' - leukh - veur -
i' - yî - ma - ni' - ou -
a - ni' - dza - a - ra -
rou - har' - garts - mourt -
e - gu'.

انا اليوم جيت و باغ
هنا واقف

قال له الخاء تحب
ثمة تخم عنده تاكل
وتشرب و تعطيك
ربيعه في النهار

قال له اش نخم
عندك

(81097)

نك اس اڭ و سيند
باغ پڭ ځاڭ

neuk - aɔ - ɔa - gui -
ou - ɔi'ɔ'ɔe - ba - gui -
veud - ɔor' - ɔza - gui .

يناياس و ځاڭ
ټيځيځي اتځمځي غور
اتپځي اتسځوځي اڭ
ځځ اړيځا پيواس

i'ɔ - na - yas - ou - haɔ - ɔaɔz -
tɔeuv - ɔiɔh - aɔe - kheudz -
moɔh - ɔ'ou - ɔi - at - choɔh
aɔe - ɔouoɔh - aɔ - ɔeɔor' -
aɔ euv - vaa - ~~ɔ~~ i - ouas .

يناياس اشو اري
ځمځ غور

i'ɔ - na - yas - a - chou -
a - ɔa - kheudz - moɔr' -
ɔ'ou - reuk .

قال له "نصوت الكبير"
وانت بايت في قلب
الكانوت مبسط

قال له الخوف ملجئ

نخذه

109

يٰٓنَا يَاسَ اتسوضض
راپوز ٲپس اتسض
ٲٲلماست اتخانوت
ٲٲسطض

i'n-na-yas-atse-
sou-dhodh-ra-vouz-
Keutche-a-Heum-dodh-
geuts-leum-mast-et-
ha-moutse-Heutse-
neus-thodh.

يٰٓنَا يَاسَ الخ
خلخال اخ خضغ

i'n-na-yas-el-hagg-
dzeul-aa-li-adz-
Kheidz-mor'.

حلوا الحانوت
واعطاه بيشرة الضوء
واعطاه بيشرة العائشة

خلى الحف في حانوته
والله الخاء مشى في
حاله

الدين ثحانوت
 ييكاياس اذ ياغ
 ثجات ييكاياس اذ ياغ
 امنيبي

el - dine - tsa - ka - nou - te -
 if - ka - yas - ad - yar' -
 tsa - fat - if - ka - yas -
 ad - yar' - i - men - di'.

چا الحف قثحانوتيس
 احداذ روح قثحانوتيس

i'd - ja - el - ha - g - gent -
 ka - nou - tis - a - had -
 da - dz - i - rouh - gent -
 ka - li'.

الحق بايت على خير و
عامة حتى طلع النهار

من ابرن جاء معلّمه
الحذاء

بافيين تخدموا بطاء
مع السنين

لواحد النهار الحق 4
يتشوف واحد الجنازة جايّة

الحق ينسا اخو الخير
لعافيا رمة يوك واس

el - haqq - in - sa - euđz -
gaul - khir - dzoul - aā - fia -
dzar - mi - you - li - ouas .

اميد يوكا لعافيا
و حكا

i mid - you - sa - le - māl -
mid - ou - had - dađz .

بافين حكا من يعطل
بيفس لسنين

ba - qui - yīne - kīred - de - meune -
i - ā - thol - yī - deus -
leus - mine

ييون واس الحق

يزرا ييوت لجنارة
شكا

yi - oueune - ouas - el - haqq -
iz - ra - yī - ouents - leuđ - na - za -
had - da .

و ينشوب رجل ورا
ورا الجنازة مكتب

قال الخف لمعلمه
يا معلمه هذاك الرجل
علائش كتبه واثوه مع
الجنازة

قال له - العادة متاع هذا البلاوي
واحد الرجل كيف توت
مراته يدعنوا رجلها معها
حاي

115

بئرا ارغاز ^وقير

لجنازة يتوكتف

iz-ra-ar-gaz-dzeuf-fir-
leudj-na-za-i-tou-
Kent-feuf-

بئرا الحف ^ويا لمعلميس

يا لمعلم ارغاز ^واشيم

ايت ^وكتفن اقوينت
اخ لجنازة

in-na-el-hagg-i-leum-
al-mis-ya-leum-al-mi-
ar-gaz-oun-mi-a-chi-mi-
its-Kent-feune-e-gouirte-
eudj-leudj-na-za-

*
eum-ti-Heum-
mout-eut-
met-thou-ti's-
not-the-leune-
eur-ga-zid-
yi-deus-
id-deur:

بئاياس لعادا تمورث
اق بيون ورغاز امه

تموت اثمطو ثيمس
مظن ارغازيس ^وبيكس

in-na-yas-lac-da-te-mourts-
a-gui-yi-oueune-our-gaz *

وهذيك الجنازة مرارة
وهذاك إلى مكثف رجلها
بانث يعبثون معها

قال الحق يا لو كان المرأة
متاع هذا البلاد تخنينة
ما نأخذها ننته

لجنازا مانے تھطوت
وین یتوارزن خرقازیس
اکن ارات مطلق

بیضس

leudj-na-za-eum-ni-
tse-met-thouts-oume-
itse-ouar-zeune-dzeur-
ga-zis-ak-keune-a-rats-
moth-leune-yi-deud.

بنا الحف لوکان
تھطوت اتمورت
اخمینے لوکان ایے تخنو
ورت تاغغ واری

in-na-el-hagg-lou-kane-
tse-met-thouts-et-mourts-
a-gui-ni-lou-kan-aï-yi-
teur-nou-our-tse-tse-
zor'-oua-ra.

انش من عادة عنه كريا
 معلم اذ جنوا الجنازة بركة
 والرجل حائى علاش
 تك جنوه

قام الخداء للحق ضحك
 قال له العادة متاع بلادنا هكذا

قال له يا اخي انتم
 مها مها بل

Communiqué au Didouch
le 30 Janv. 1862

۱° اشنو لعادا غورون
المعلم مطلت الجنازا
بركا ارغاز خالحي
اشيمت اري تمظم

a - chou - laa - da - r'our - oueune
al - māl - leum - moth - leut -
el - dje - na - za - ber - ka - ar - gaz -
dzed - ha - i - a - chi - mi -
a - ra - te - moth - lom .

۲° يگر وحتاخ غلخو
بيضسا ينياس لعادا
اتمورثانغ اگا

ik - keur - ou - had - dadz -
r'ed - hag - yidh - da -
in - na - yas - laa - da -
et - mourt - eun - nor' -
ak - ka -

۳° ينياس اثما
گونوي خمايال

in - na - yas - ag - ma -
koun - oui - dzim - ha - val .

يا غيبين .. نخدموا مشي^{١٥}
 الزمان وجاء الزمان حتى
 رجع الحف ما يبات ثمة ..
 في الخانات يبات مع معلمه
 في قلب الدار

واحد الليلة تدور مرارة^{٩٥}
 الحذاء قالت له يا الحف
 انت محسوب وليدنا واحنا
 كوالديك انا نشو عوا لك
 مرارة قليلة

بافيين خد من بروج ١٥
الزمان يوساء الزمان
خارم يوغال الحق ور
يتنوس واري قثخانوت
يتنوس اخ لمعليس
~~قثخانوت~~ قثخانوت

قو خا

ba-gui-yine - Kheud-de-meune
i-rouh - ez-zemane - you-dad -
ez-zo-mane - dzar-mi-you-2'al -
el-hagg - our - itse-nous - our-2a -
geuts - ha-noutse - itse-nous -
eudz - leum - al-mis - geuts -
leum - mast - gou - Khome

ييون ييضي ثتزي
اثطوط وحتا خ ثتاياس
الحق ثيس محسويخ
خيشنغ نكنه ام
الوادينيك ايا
نرر ثطوط ثقليلت

yi-oueune-yidh - te-tseuz-zi -
euts-mout-touts - ou-had-dadz -
tiam-na-yas - al-hagg - Kenteche -
mah-you-vodh - dzum-mits-nor' - nouk-ni -
am-loual-di-nik - il-ye-ak-ne-zorr -
tse-mout-touts - Tsi-geul-litte .

قال لهم وانش نوايبه ١
بها

قالوا له نرّوجوها لك ٢

قال لهم لا نرّوجوها لي ٣
باش تدجنوني معها

حاش الله هذه الحاجة ٤
ما نواسيها

قاموا لعبوا به و دخلوا
تحت راسه

1 ینایاسن اشواری

خخ مخ پایس

in-na-ya-seune-a-cha-ra
kheudz-mor'-i.

2 اناناس الک سنزویج

eun-na-nas-a-keutse-
ne-zou-cuje.

3 ینایاسن ویی تزقوزث واری

اگن اری ییث

مظم ییخس

in-na-ya-seune-ouil-yi-
tsa-za-gou-zeuts-oua-ra-
ak-keune-a-ra-yi-ts-
mot-lom-yi-deus.

4 حاشاوا لله الحاجا

یاغی وت عذخ واره واری

ha-cha-oua-lil-lah-
el-hadj'a-ya-gui-oute-
ad-lor'-oua-ra-

5

اگرن وران ییس

گشن اژاو بیخفیس

ek-ke-seune-ou-zar-nis-keuche-meune
da-ouikh-fis.

194

واحد النهار صابوا
له مرة

زوجوها له

أيام من الأيام طلع
الحق باش بيطر وهو يصيب
مراته مريضة

باف الحق يوجعه
قلبه مشى للحنوت

١٠ بیون واس و جاناس
ثمطوث

yi-oueune - ouas - ou - fa - nas -
fa - ment - tous.

٢٠ زوچ ناست

zou - reuj - nastse.

٣٠ وسان شق وسان

یولی الحق اکن اری ییضر
نتان یوبا ثمطوثیس
توضینت

ous - sane - seug - ous - sane -
you - li - el - hagq - ak - Keune -
a - ra - if - dhov - ne - sane -
you - fa - fa - ment - tou - tsid -
fa - mou - dhinte.

٤ باغ الحق یفرجیت

قولیس یروح غشخاوت

ba - qui - el - hag - i - gor - hits -
gou - lis - i - rouh - n'eut -
ha - noutse.

قال له يا معلم انا 1
بركان ما نخد من شئ

قال له علائش 2

قال له المرأة الى زوجتوك 3
لي رايك مريضة انا نمش
من هذه البلاء

فامى الحذاء ضحك 4

1 ینایاس ایلمعل نك

نك برکایه ور خطمخ واری

in-na-yas-i-leum-âl-leume-
neuk-beur-ka-i-our-kheud-
mor'-oua-ra.

2 ینایاس ایغب

i'n-na-yas-a-i-r'euf.

3 ینایاس ثمطوث

ایبیه تزوچم اتایا تموضینت
نك اذ روح شق ثمورث
اڤ

in-na-yas-tsa-mout-tout-
il-yit-tou-jeune-a-tsa-ya-
tsa-mou-dhinte-neuk-adz-
rou-hor'-lug-tsa-mout-a-gui.

4 یگر وحتا اذ یضسا

ik-kaur-on-kad-dadz-
i'dh-da-

عُشَّاتُ العَاشِيَةِ طَلَعُ الْخَفِ ١
 هُوَ مَعْلَمُهُ لِقَلْبِ الدَّارِ
 هُمَا مَشَاوَا يَطْلُوَا عَلَى
 الْمَرَاةِ وَهُمَا يَصِيبُوهَا مَغْلَبَةً

أَصْبَحَ الصَّبَاحُ جَاءَ ٢
 مَرْسُولٌ لِلْحَيَّاءِ قَالَ لَهُ أَطْلُعْ
 لِلْعَدَاةِ الْوَفْتِ

129

١٥
 ثعنا^u ثعشويث
 يولي^u الحق نتان اذ لمعليس
 غثلاست قوخام^u نشي
 (وحن) اذ طيلن غشمطوث^u
 نشي وجانت مغلويث

tsâche - cha - tsâ - chou - it -
 you - li - el - haq - ne - tsane - eudz -
 leum - al - mis - z'euts - leum - mast -
 gou - khame - nouts - ni - ou - hane -
 adz - thil - leune - z'euts - meut - thout -
 nout - ni - ou - farise - meur' - lou - vents.

يبيك^u صياح يوساء
 ومرسول غر وحت^u اذ
 يتاياس^u الي غر و خام
 ثورا

i - sov - had - svah - you - sad -
 ou - meur - soul - z'euv - ou -
 had - dadz - in - na - yas - a - li -
 z'euv - ou - kham - tsou - ce .

الحذاء طلع للدار وهو
مشى يطل على المرأة وهو
يصيبها تخرج به الروح

الحذاء خرج يعلم
الحق الحق مشى للدار
وهو يصيب المرأة ماتت

احڤاڤ يولي غروخام¹⁰
نتان يروح اڤ يطييل
غتمطوث نتان
يوجات تسوجونغ اقثروحت

a - had - dadz - you - li' - r'eur -
ou - khame - ne - hane - i'rouh -
adz - i' - thill - r'euts - meut - thout -
ne - hane - you - fatse - te -
sou - four' - eug - tseur - rouihts -

احڤاڤ ييغ²

اڤ يعلم الحق الحق
يروح غروخام نتان
يوجا تمطوث تمطوث

a - had - dadz - if - for' -
adz - i' - a' - leune - il - haq -
el - haq - i'rouh - r'eur -
ou - khame - ne - hane -
you - fa - ta - meut - thout -
teum - mout -

ابركوا على الحف و
 خلوه مكثف حتى غسلوا
 المرأة وحبسوها وجاء الغائنة
 رعدوها و من ابن خرج
 الحف مكثف ورا الجنازة
 متاع مرانه

وصلوه لواحده الدهليز
 يكون ذاك الدهليز الموت متاع
 ذيك البلاء تم يرموهم

پر کڻ جلخو جانت^{۱۰}
 يتوارز خارمي سارخن
 تمطوث ثوجننت يوساء
 الغاشية حننت ايمه يبقع
 الحف يتوارز خبير الجنازا
 اتمطوثيس

veur - keune - feul - haq -
 djante - itse - oua - reuz -
 dzar - mi - sar - dzune -
 tsa - meut - thout - Kouf - neuntse -
 you - sad - el - ra - chi - de - meuntse -
 i - mif - for' - el - haq -
 itse - oua - reuz - dzeuf - fit -
 el - dje - na - ze - et - meut -
 thou - tsid .

صاوضنت غريبيون
 و خليلز اذليلز اني
 الموثا تمورث اني
 خين (يشنتضيقيرن)

(۱) après renseignements ce
 mot est composé de
 i - tseune pronom
 (eux) et du verbe ola
 3e personne pr.
 si ici le pronom pronom
 le verbe au présent
 c'est en raison de l'influence
 de l'éloignement du lieu
 d'où on parle .

sa - ou - dhonte - r'eur - yi - ouenne -
 ou - dzeh - lij - adz - ha - lij - en - ni -
 el - mou - tsa - te - mout - en - ni -
 r'eur - dzine - itse - neuntse - dhog - gui - zone .

رماوا الجنازة متاع المראה^١
 و رماوا الحق وراها اعطاوه
 بريك متاع الماء و خبزة و
 غلفوا عليه باب الذهبين

راحوا و خلاوه^٢

جوز النهارات وهو^٣
 يشرب باب الذهبين
 انحل

ضقن الجنازة اتمطوت 1
 ضقن الحق خقيرس
 امكناس ايوغال قوامان
 اتخوپيست صلحك بلاس
 ثقورت وذهليز

Dheug-geu-reune-el-dje-na-za-
 et-ment-touts - dheug-gieu-reune
 el-hagg-dzef-fi-reus - ef-ka-
 nas-a-vou-gal-gou-a-mane-
 eusse-Khou-vists - sol-hande-
 peul-las - ttag-gourts-ou-dzèh-
 liz.

2 اوحن جانت

rou-hane-djante.

3 يسعدا وشان

نتان يزرا ثقورت

وذهليز ثلح

i-jâd-da-ous-jane-
 ne-tane-iz-ra-ttag-
 gourts-ou-dzèh-lize-
 teul-di.

وكلو يشوف من اين جئت ا
رماوا واحد الرجل مبيت

و رماوا واحدة المرأة 20
حيّة و رماوا باب الذهبين
عليها

صننى الحف للمرأة قال 9
لها انت كاش فصد

نتن بزا، ای ضقرن
بیون ورغاز بیوشت

ne - lane - iz-ra - i-mi-
dhogue - geu-reune -
yi - oueune - our-gaz -
im-mouts.

ضقرن بیوشت اتمطوشت
خلجای اراند ثقورث
وخلیز جلاس

dhogue - geu-reune - yi-ouents -
et - meut-thouts - dzeul-ha-i -
er-rande - haq-gourts -
ou - dzeh-liz - fel-las.

یروح الحف غشطوشت
ینایاس، اشم اشو لفصیام

i-rouh - el-haq - z'euts -
meut-thouts - in-na-yas -
i-keune - a-chou -
log-si-yame.

فالت له رجله مات
و رماونه معه حية و اعطاونه
خبزة و بريك ماء

قال لها ما تخافين شي
الخبزة ناكلوها سوا سوا و
الماء نشربوه سوا سوا

ٲٲاٲاس ارٲازيو
ٲٲوٲ ضٲقريٲ ٲيٲس
خٲاي اٲكانٲ ٲخوپيٲسٲ
خوپوٲال قوامان

tsen-na-yas - ar-ga-zi-ou -
in-mout - dhogue-geur-ni-
yi-deus - dzoul-ha-i - ef. ka-ni-
tsa-kou-vists - dzou-vou-gal-
gou-a-mane.

ٲٲاٲاس ورٲٲقواض
واري ٲخوپيٲسٲ
اتٲٲيس اٲميٲا امان
اتٲسو اٲميٲا

in-na-yas - ou-reute -
tsag-gouadh - oua-ra -
tsa-khou-vists - atse -
neutche - ej-mi-aâ - a-mane -
a-toune - dou-euj-mi-aâ.

وانتِ نزلتْ بكِ
هَذَا الذَّهْلِيْزِ

واحنأ فاعدين
الْحَيَاتِ يَحْيِيْنَا حَتَّى نَفْتَلُوْهُ

وَنَاكَلُوْا الْخِيْرَةَ مَتَاعُهُ
وَنَمَشْرَبُوْا مَاءَهُ وَاحْنَأ
عَايِشِيْنَ بِأَشْ مَا نَهَوْتُوْا شَيْءَ

ثُمَّ يَنْدِي اَكْمَرُ زَوْجِخ ١٥
قَوْزُ هَلِيْزِ اَقْ

Keum-mi-ni-a-Keume-
zou-jor'-gou-dzēh-liz-
a-gui-

وَنَكْنُ نَقِيْمُ وَيْنُ
اَغْدُ يَوْسَانُ خَلْجَايِ

اَثْنَنْغُ
nouk-ni-neug-quime-
ouine-ir'de-you-jane-
dzad-ha-i'-att-nour'

اَنْبِيْسُ ثَخُوِيْشِيْسُ ٣
اَنْسُو اَمَانِيْسُ وَنَكْنُ
نَعَاشُ اَتْنُ وَنْتَمَتَاتُ

an-neutche-ta-Kou-vid-
tsi'-an-sou-a-ma-nid-
nouk-ni-nāache-aK-Keune-
ou-neutse-tse-ment-tsatsē

فبليت المرأة بهذا الكلام
وبافيين هما في الذهليز

واحد النهار مع الصباح
هما شاعبوا الذهليز انحل
من اين رماوا واحد المرأة
ميتة ورموا رجلها حتى وراها

1 ثفیل اشمطوت

سومسلاي اق فيمن

قوخلیز

toq-veul-euts-met-touts-

dou-meus-lail-a-gui-

gui-meune-gou-dzēh-lize.

2 ییون واس اصیاح

نشنه زران اخخلیز یلدی

ایمیه ضمقرن شمطوت خلیمیت

ضمقرن ارغازیس تلحای

خیریس

yi-oueune-ouas-eusvah-

nouts-mi-ze-rane-a-dzēh-liz-

il-di-i-mi-dhogue-gue-reune-

ta-met-touts-dzeul-mi-

yents-dhogue-gue-reune-

ar-ga-zid-dzeul-ha-i-

dzeul-fi-reus-

يفوم الحف يرجع واحد
 الراس متاع بن احم
 يضرب ذاك الرجل الى
 يهبط حتى خلا له
 دار امناه

جاب البريك والخبزة
 متاعه كلاهم الحف هوو
 مراته في الدهليز

(14)

يَكْرُ الحَقَّ يَكْرُ يِيُون ا
وَقَرَوِي بُنَاهَم يِيَوْت
ارغاز اني اء يوخرن نلحاي
.. بخلاياس تخامت قماس

i'k. Keur - el - hag - id. deume -
yi - oueune - ou - quer - rouil -
boun - a deum - yi. ouent -
ar - gaz - en - ni - id - youdz -
reune - dzoul - ha - i -
i'kh - la - yas - tva - khamte -
geum - mas .

يَقْوِيء ايوغال
اتخپيششيس
الحق نتان اتمطوئيس
قوخلينز

igue - gouid - a - vou - gal -
eutsé - Khou - vi's - tsi -
it - cha - tseune - el - hag -
ne - tseune - eutsé - met - thou - tsi -
gou - dzēh - lize

واحد النهار وهو
يسمع التفرييع في
الدهليز

قال لها يا امرأة
اشنو هذا النش

فالت له ما نعرف نش

هو قام وباف يتمشي على
الضئ وهو يصيب واحد الطاقة
يظهر منها الضوء

۱ ییون واس نتان

یسلا افریاع قوخلیز

yi-oueune - ouas - ne - wane -
i's - la - a - gor - vaâ - gou -
dzeh - liz.

۲ ینایاس ایشطوت

اشنو اذواقی

in-na-yas - it's - ment - thout -
a - chon - eudz - oua - gui.

۳ ثنایاس ور سینغ واری

Heun - na - yas - our - si - nor' -
oua - ra -

۴ نتان یگر یاف یشدو

غف الحقّا نتان یوجا

ییون طاف یتیان زکس

ثفات

ne - wane - ik. keur. ba - qui - i. Heud. dou -
z'ouf - el - héf - fa - ne - wane - you - fa -
yi - oueune - thag - ite - vane - zeu - ke -
wa - fat.

مشتی لڏيڪ الطافه و
لو ڀڃيڪ هايشه

جری ہے جرتھا

خرجت الهايشه من
ذيك الطافه عربت و
مشتات ہے حالها

و طرن ذيك الهايشه تكون
ضباع تدخل تاكل الموتى حتى
تشبع وتمتے ہے حالها

یروح غر طاق ائے

نتان یوجا لبیشا

i'-rouh - r'eur - thaq - en - ni -
ne - tsane - you - fa - léh - i' - cha.

یوزل قلیچراس

youz - zeul - geul - jaur - ras.

تبع لبیشا سق

اطاق ائے شرول ثروح
قلالیس

tsauf - for' - léh - i' - cha - seng -
ettaq - eun - ni - tsaur - voueul -
tse - rouh - geul - ha - li'.

غیلخ لبیشا ائے ثلا

خیجیس تگشتم ~~تس~~ ثنت
الموٹا الاٹا ثروا ثروح
قلالیس

z'ilor' - léh - i' - che - en - ni - tsaul - la -
dzi - fi' - tsauk - cheume - ~~tsau~~
tse - tsauts - el - mou - ta - a - lam - ma -
tsaur - oua - tse - rouh - geul - ha - li'.

يعوم الحف باغ بحجر في خيلك
الطلافة حتى وسعها

مشى للمرأة قال لها فومي
جاء لنا ربه باب السلا

قال لها صبت واحد الغار
تخرج للخلاء نخرجوا منه ونهربوا
ونروحوا في حالنا ونسلكوا

بکر الحف باغ يتغاز
قطاف از خار
ایت یوسع

i'K. Keur-el-hag-ba-gui-
i'tse-2'az-gent-thag-
en-mi-dzar-mi-itse-
i-ou-sa-

روح غمطوت بنایاس
کر یقوبغا زب ثقوت
نسلک

i-rouh-rouh-mout-thout-
in-na-yas-Keur-igue-
goui-yar'd-reub-bi-
tag-gourts-nes-se-lak.

بنایاس و فیغ ییون الخار
شوجوغ غر پرا انبغ
زفس اترول انروح
قلالانغ انسلک

in-na-yas-ou-fir-yi-ouene-el-2'ar-
is-sou-four'-2'eur-veur-ra-an-for'-
zeugse-an-neur-roueul-an-rouh-
geul-hal-en-nor'-an-nes-leuk.

خام خرج المرأة وخرج
معهما خرجوا لنشط البحر
يصيبوا واحد الشفيع يعثر به الماء

قال لهم ما نفعينا نفع
معه

قال لهم الرايس
باين نفعيك

يَكْرُ الحَفَّ يَسُوْبُغْ ثَمَطُوْتْ
 يَبْغُ يَبْغُسْ فُغْنْ غَرْ شَطْ
 لِيَكْرُ وَجَانْ يِيَوْنْ شَفْهْ
 يَتَعْمِيْرُ قَوَامَانْ

i'k - keur - el - haq - is - sou - for' -
 ta - ment - thout - if - for' - yi - deus -
 fer'one - r'eur - choth - leuv - har -
 oa - fane - yi - oueune - che - gof -
 i'te - am - mir - gou - a - mane -

يَنَّا يَسْنُ وَغَشْتَاوِيْمُ
 وَاَرَى يِيْخُوْنْ

in - na - ya - seune -
 our' - te - ta - ouime - oua - ra -
 yi dz - roueune

يَنَّا يَسْنُ الرَّايْسُ
 اَنِيْخَا اَرَاكُنْ اَوِيْغْ

in - na - ya - seune - er - ra - i' -
 a - ni - dza - a - ra - koune -
 a - ouir' -

قالوا له ارمنا في واحد ا
 البلاد متاع المسلمين

ارجد لهم ذاك الرايس
 واذاهم

سافروا معه حتى لواحد
 النهار من اين ذاك الشفيع
 يصيبهم في واحد البلاد تكون
 بلاد المسلمين وماوهم فيها

۱۱۱

اٲاناس ضقرغ
 غریبوت تمورت قینسلون
 eun-na-nas. dhogue-2or'-
 2'ar-yi-ouents-te-mourts-
 guine-seul-meune.

بدمیشن رایس انے
 یقویشن

i'd-mi-me-el-ra-i'-eun-ni-
 igue-gou-me

سوچرن ییخس
 خارمے اخییون واس
 خارمے شغب انے اشن
 اندیصیح قیوتتمورت
 اتیلے تمورت قینسلون
 ضقرغ نیش خفس

Souf-reune-yi-deus-dzar-mi-
 eudz-yi-oueune-ouas-dzar-mi-
 che-gof-eun-ni-a-tseune-eun-di-
 devah-gui-out-te-mourts-
 a-tsi-li-tse-mourts-guine-
 seul-meune-dogue-gou-reun-teune-
 dzeugde.

دخلوا لواحد البلد الدار
سكنوا جميعا وبقي الحق مع
ذلك المرأة متاعشرين

الحق باقى ما عنده صناعة
ما صاب ما تخدع

واحد النهار قال لها
يا امرأة احنا ضعنا

فالت له فبتر عليك

1 گشمن غریبون و خام
 زغن خقس باف الحف
 اٹھطوت ماعشمارن

Keuche - meune - r'eur-yi-oueune -
ou - kham - 3 cudz - r'one -
deugse - ba-gui - el-hag -
etse - met - thouts - maa -
cha - rone

2 الحف باف وریسی

صناعا وریوے ارا تخخف

el-hag - ba-gui - our-i-sâ-i -
senaa - our-you-fi - a-ra -
i-khe - dzeune

3 بیون واس یٹایاس

ایشطوت نکے فصاع

yi-oueune - ouas - in-na-yas -
itd - met - thouts - nouk - ni -
ne - dhaa .

4 فلت تٹایاس از خبرغ
 فلاک

tsoun - na-yas - edz - dzemb - ror' -
feul - lek .

فَالْتَمَسَ لَهَا جَبْرِي ١

فَالْتَمَسَ لَهَا امْنِي اُخْرَجَ ه
لِلْغَايَةِ جَبَّ حَزْمَةً حَطَب
وَبَعَثَهَا بِأَنْشِ كَانَتْ نَشِي مَا
فَنَشَبُوا

وَلَّى الْخَفِ حَطَابِ كُلِّ ٢
يَوْمٍ تَجَبَّبَ حَزْمَةً حَطَب
بِسَبْعِهَا بَارِبَعَةَ مَوْزَنَاتٍ

۱۵۹

۱. ینایاس خیر

in-na-yas - dzarb-beur.

۲. ینایاس روح ابع

غلغایا اویک ثز خمت

قسغارن زتریت مایلا

ثرا لری اراخ ناغ

teun-ne-yas. rouh - ef-for' -

r'oul-r'a-vi-a-ouid - taz -

dzounte - geus-r'a-reune - zeun -

zitle - ma-il-la - ke-ra -

arad-nar'.

۳. یوغال الحق خزا ام

کل یوم یتاویک ثز خمت

قسغارن یزنوزوت ساریعا

اثموزو نین

you. r'al-el-haq - dza-zeud-dame -

koul-youn - i - ta-ouid -

taz - dzante - geus-r'a-zone -

iz-nou-zoutse - sar-vaa -

et. nou-zou-nine

موزونتين يشرى بهما
 خبز موزونة زيت موزونة
 خان هذيك صناعته

واحد النهار مشى
 يخطب وهو يصيب عش
 وفي قلب العش بيضة

سناث تھوزونین یتاغد ۱
 یشتت اغروم تھوزونت
 ازیت تھوزونت خت خان
 تین اخ صناعس

senats - tmon - zou - nine -
 i - tsa - r'end - id - seunte -
 ar' - roume - tse - mou - zounte -
 dzeuz - zit - tsa - mou - zounte -
 dzeud - dou - khane - tline -
 a - dzeus - se - naade .

بیون واس یروح
 ۱ یزخم نغان یوجا العنث
 قتلاست العنث قملالت

yi - oucime - ouas - i - rouk -
 ad - iz - dzeime - ne - tsane -
 you - fa - el - ache - geuts -
 leim - mast - el - lache -
 tsa - meul - latte .

وتكون خيك البيضة متاع
 الحمام يتكبي خيك البيضة
 والحزمة متاع الخطب لقلب
 البلاد

باع الخطب و انفق على
 حارة و ربح خيك البيضة
 و باغ تحووس بها في قلب
 البلاد

هو شناف واحد
 اليهودي

ثملالت انے قشیر
 بقوۃ ثملالت انے
 اقترخت قسغارن
 غشلاست اتناڈارت

tsa - meul - palte - eun - ni -
 geuts - vir - igue - goui - tsa -
 meul - palte - eun - ni - et - tsuz -
 dzemte - geus - r'a - reume -
 r'euts - leum - mast - et - tadvarts.

یزنر اسغارن ینفوق
 فخامیس یقو ثملالت
 انے باغ یتناڈے ییس
 قشلاست تادارت

i - zeuze - id - r'a - rone -
 in - fog - fe - Kha - mis -
 id - deume - tsa - meul - palte -
 eun - ni - ba - qui - itse - na -
 dzi - yeus - geuts - leum -
 mast - tad - darts.

نتان یزرا ییون وژای

ne - tsane - iz - re - yi - oueume -
 ou - dzail.

قال له يا سيدي هذيك
البيضة للبيع

قال له للبيع

قال له انش اعطاك
حيثما

قال له ما اعطاك
ثمنه

1 ينایاس اسیفه

ثملالت از الیبع

i'n-na-yas-a-di-dzi-
+sa-moul. latte-cun-ni.
il-viã.

2 ينایاس الیبع

i'n-na-yas-il-viã.

3 ينایاس اشو ایلث

فکان خفس

i'n-na-yas-a-chou-
ik-fe-kane-dze-gause.

4 ينایاس ویب فکیس

وارا

i'n-na-yas-ou-yid-
fe-kine-oua-ra.

قال له تأخذ فيها
خمين سلطان

قال له بركة ما تمشي
علي

قال له خذ فيها مائة
سلطان

قال الله يجعلك تريح
4

إِيوَه السِّلْكَا بِيَسْعَى سَبْعَاوَارَاقِ اِفْمِي مَارْمِي تَفْرِيتُ
 اِقْفَسُ اِنْدَارْت اَرَجِي تَادَارْت اُرْجِي لاوِي اِلْهَلْ وَكَ
 وَيْ يِلْهَلْ وَنَعِيرْ فِيمِي اِنْدَارْت اَسُو فِيمِي اَنَانَا
 اَيَاو اَن تَشْكِي اِبَابَا دَسْ اِيْ يَكْم اِقْشَا اَرَاوِيْتُ
 مَاوَلَاش اَنْبَغُ قُتْ تَمُورِيْتُ اَكِي تَشْكَا اِبَابَا دَسْ
 اِسُو بَغْ اَرَاوِيْتُ بَعْدَ اَمَّا يَسُو فَعِيْتُ رَحُو هَمْلِي اَتْمُورُ
 اَوْضُ اِيْمُورْ اَحَالِي اَوْقَلْ اَزْ قَلْ اِلْبَرْجِ اَوْ سَنْدُ اِلْبَرْجِ
 اِيْ زَدْعُو اَزْ قَسْ اِلْبَرْجِ اِيْ اَزْ قَسْ اَرْبَعِي اِيوْ غَرْيُو
 كَلْ مَدْ كُولَاش اَتْعُوشُو اِيوَه اَزْ قَسْ اَرْبَعِي اِيوْ غَرْيُو
 اَوْ مَفْرَانْ اَزْ قَسْ اَرْمِي دَوْلَانْ اِيوَا غَرْيُو اَلَانْ تَنَاحْ قِيَسُو
 السِّلْكَا اَكْمِيْدْ اِيْ دَوْلَانْ اَعْرَضَا سَن اِيوَا سَاشْ قَوْمَا يَاسْ اَدْ كَشْمِي
 اَنَانَاشْ اَنَسِيْ اَلْخَلْفَايْ دَ اَلْاَنَسْ نَعْدَ اَلْجَلْ يَنِيَاشْ نَكْ دَ سَلَمْ
 اَنَانَاشْ بَلَاكْ اَلْمَا اَوْ كِي تَكْ اَتَكْنِي هَهْ نَا تَلَاغْ السِّلْكَا اَتَدُو
 يِيْدْ نَعْ اِيْجْ اَتْمَا تِيْسْ اَكْمِيْسْ يِيْدْ اِيْ دَسْ اَمْبَعْدْ يُوْغْ غَمُورْ
 اِيْ اَوْ قَلْبِي يُوْغْ اَعْرَ الصُّورِ اَنِيَا سَن اَوْ يِيْدْ تِيُوْسَاوْ زَالْ
 اَكْنَاشْ دُ وَيْ اِيْرْ كَرْتُتْ نَكْ اَلْجِيْ يُوْغْ دُ وِسَاوْ
 اَلْجِيْ اَنِيَاشْ اَسَا يَلَا يِيْدْ اَسِيُوْ وَيْ يُوْغْ غُورْ
 اِيْنِيْزْ لُوْثْ اِيْلُوْجِيْثْ اِرُوْخَا مِ السِّلْكَا اَرْمِيْ يَزْ لَا
 اِيْرْ بَعِيْ يُوْغَا لَدْ يَمُرُوْ اَتَقَاتْ يِيْسْ يُوْغَا تُوْ مَا زَالْ
 اَكْمِيْسْ

أَكْنِ إِحْدَاكَ السَّلَاحَ الْخَبَاثَ يُوجَدُ أَيَوْغَرِيَتُونَ إِيْرُبَعِي
أَمْرُكَ دَقِّ خَمِيْسَ إِيْرَحْ هَلْ دَقِّ الْكُفُوْمَاشْ أَكْنِ إِذَنْ
يَجْمَعُوْ إِيْتَاْسَى أَوْ رَقْعَ ثِيْرَقِيْتْ وَرِيْبَتْ شَوْفَعُوْ أَوْ يِيْبِيْتْ
إِشَوْفَعُوْ أَسْلِكْ لِيْ دَقِّ لَقْصِ دَقِّ الْحَكْمَهْ كُرِيْبُونَ إِيْتَاْسَ
أَيْدُوِيْ أَرْهِيْ دَقِّ الْعَمَانَهْ كُرِيْبُونَ إِذْ وَابِيْ يِنَا أَرْهِيْ قُوْكَ انْعَمَانَهْ
الْكُلْ إِيْتَاْسَى الْآوْ مَا زَالِيْ نَعْسُوْكَفَعُوْ إِيْ كُرْدِيْبُونَ إِيْتَاْسَ تَزَالْ
سَبْعَ مِيْدَهْ إِيْقِيْبُونَ الْبُرْجَ إِيْشَعْفَاْسَى إِيْ يِيْبَهْ نَعْمَا وَنِيْبَنَهْ
إِيْتَاْسَى أَوْ رَقْعَ ثِيْرَقِيْتْ وَارْتَلِيْ قَبِيْرَ زَقْنِ يَكْرِدْ تَقْرَأُ الزِّيْقَسُوْ
إِيْتَاْسَى نَكْ عَوْ سَاخَقِيْ إِيْرَحْ أَنْفِيْمِيْضْ أَوْ سِيْبِيْضْ إِيْوَالْ نَعْمِيْبُونَ أَرْجِيْ نَعْمَهْ
قَوْمَانْ أَنْجَعْ أَنْكَشَمُوْ الْبُرْجَ إِيْنِيْ إِيْسَكْ دَقِّ الْآشْ نَعْمَا الْحَبَانْ
إِيْتَاْسَى نَكْ نَكْ نَسْلَمْ إِيْنَاْسَ فَلَآكْ إِيْمَانَهْ رَبِّيْ لِيْ نَوَكْ نَاخْ نَسْلَمْ
دَقِّ السَّلَاحَ أَوْ يِيْدَاكَ يِيْدَهْ أَرْهِيْ إِيْشَعْفَاْسَى نَعْمَا نَارْدَرْدُ السَّلَاحَ
إِيْتَاْسَى أَوْ نَعْمَا يِيْقُوْسَعْ وَرَاذْ إِيْرَكْرِيْنَكْ إِيْشَعْفَاْسَى إِيْتَاْسَى سَاْلَتَهْ
يِيْوَنَ يِيْوَنَ وَيِيْ يُوْلِيْ إِيْ يِيْرَلُوْثْ إِيْضِيْبِيْشْ نَعْمَا دَرْدُ السَّلَاحَ
يَكْرُدْ السَّلَاحَ يِيْشُوْذِيْشْ دَقِّ أَرْوَلُوْ يِيْفَكْ بَا سِيْلِيْبِيْشْ يِيْرِيْبَاْسَ
الْنَبْخْ دَقِّ الْحَكْمَهْ إِيْوَقْمْ مَغْرَنَ سَبْعَ وَشَاْ وَسَبْعَ وَشَاْ
نَعْمَا شَقُوْشْ نَعْمَا نَكْشَمْ أَمْدَانْ إِيْتَاْسَى أَوْ سَقْلَاْسَ أَنْغْ دَقِّ الصَّا

issa - avait